RDE JAAR, N°. 636. **1839.** MAANDAG; 2 DECEM[BER].

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 208.
bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam*............ ƒ 7.—
en *Buitensteden* franco............ - 8.—

Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder............ ƒ1.75.
Elken regel meer............ - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling.... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 30 Nov. Men schrijft ons, dat de Regering, naar aanleiding [be]denkingen, vervat in de processen verbaal der afdeelingen van de 2de [Kamer] der Staten-Generaal, eene nieuwe redactie zal voordragen, ten aan[zien] van het ontwerp van wet tot daarstelling van eene schuld van ƒ 56,000,000 [ten] laste van 's Rijks Overzeesche bezittingen.

Ook het ontwerp van wet, nopens den turf zoude eene wijziging hebben ondergaan.

— Aan de beantwoording door de Regering van de bedenkingen, vervat [in de] processen-verbaal der afdeelingen van de 2de Kamer der Staten-Generaal, [betreff]ent de begrootingswetten van 1840, ontleenen wij het volgende:

Bij het overbrengen der begrootingswetten is bereids door de Regering [het standp]unt aangewezen, waaronder dezelve behooren te worden beschouwd, [uit] de zoo buitengewone omstandigheden, waarin het Rijk sedert de laatste [jar]en heeft verkeerd, en waarvan de gevolgen zich nog steeds doen gevoelen. In dien stand van zaken toch bestaat er voor als nog volstrekte onmo[gelij]kheid, om aan de Staten-Generaal ontwerpen van eenen blijvenden aard [voor] te leggen, welke reeds derzelver toepassing met het zoo kort op han[den z]ijnde tijdstip van 1 Januarij 1840 zouden kunnen vinden; en men [he]eft zich wel genoodzaakt gezien, om het *geheel* der lasten en baten van [de sta]atshuishouding voor de volgende dienst in ééne wet van uitgaven en [éen]e wet van middelen te begrijpen.

Niet ten onregte heeft men dus ook, bij het aanbieden der wetten, dit [geh]eel in vergelijking mogen brengen met het beloop der voor 1839 bere[kende] *gewone* en *buitengewone* uitgaven, want een groot gedeelte der laatste [moete]n in de algemeene begrooting moeten worden opgenomen.

De vermeerderde uitgave van de nationale schuld, door het minder over[bre]ngen daarvan ten laste van België dan vroeger was ondersteld; het nog [niet] kunnen terug brengen van de uitgaven van het Departement van Oorlog [op] het lager peil, waarop dezelve met der tijd zullen kunnen gebragt wor[de]n; het uittrekken van eene aanzienlijke som voor de amortisatie, welke [in] de laatste jaren was achterwege gelaten — zijn zoo vele oorzaken, dat eene [verge]lijking van hetgeen, over het loopende jaar, als eigenlijke begrooting [is] aangemerkt, geenen redelijken grond kan hebben, maar dat men van [eene] meer algemeene beschouwing behoort uit te gaan, en zich dan ook [zal] kunnen overtuigen, dat er aanvankelijk vermindering van uitgaven plaats [heeft], waaruit men mitsdien met vertrouwen mag afleiden, dat ook voor [de] toekomst de zoo herhaaldelijk gegeven verzekering der Regering, van op [den] voet voort te gaan, niet ijdel zal zijn.

De belangrijkste bedenking, ten aanzien van het II hoofdstuk, betreft de [tege]nwoordige inrigting en de werkzaamheden van de Algemeene Rekenkamer; — ofschoon geenszins kunnende toestemmen in het bij onderscheidene [afdee]lingen aan den dag gelegde gevoelen, omtrent het geheel ongenoeg[zame] van de bestaande verordeningen, ten aanzien van dat collegie, maar [het] gebreel in deszelfs werkzaamheden, zoo als die thans zijn geregeld, zeer [goede] waarborgen voor de belangen van het Rijk vindende, — kan men zeer [wel] toegeven, dat de mogelijkheid bestaat, om daarin verbeteringen te [bre]ngen, en die instelling nog vollediger aan het oogmerk van een rigtig [toezigt] op 's lands geldmiddelen te doen beantwoorden, door nadere wette[lijke] bepalingen, omtrent welker zamenstelling dan ook overwegingen zullen [wor]den aangelegd.

Ten aanzien van het departement van Buitenlandsche Zaken is de Rege[ring] zich niet bewust, dat er in de kosten der gezantschappen eene ver[kwis]ting van uitgaven zoude doorstralen; alle de uitgaven ten behoeve van [dat] Departement worden bestendig en ten strengste aan de noodzakelijk[heid] getoetst. Eene vergelijking van de kosten der buitenlandsche zendingen [in] 1830, uitgetrokken met die, welke voor 1840 worden gevraagd, be[wijst], dat het in dezen niet bij bloote betuigingen gebleven is, dewijl [gedu]rende dat tijdvak op dit punt eene som van ƒ 235,125 is bezuinigd. Deze doortastende bezuinigingen de uitgaven van voornoemd Departement [be]reids binnen eenen aanzienlijk beperkten kring gebragt hebbende, zoo ligt [het] in den aard der zaak, dat verdere besparingen, welke de Regering, [zoo]ver het mogelijk is, steeds zoekt te bewerkstelligen, zeldzamer en minder [be]langrijk worden, terwijl het tevens onvermijdelijk is, dat hier en daar [som]s eenige verhooging wordt voorgedragen, welke niet aan een veranderd [sted]ensel, maar aan den loop der dingen behoort te worden toegeschreven.

Wat de aanmerking betreft omtrent de gezanten bij den Duitschen Bond, bij den Pausselijken Stoel en in Zweden, zoo hebben voornoemde gezanten op eene wettige wijze, bij voortduring hunne hoedanigheid van Nederlanders blijven behouden.

De Regering kan de verzekering geven, dat het belang der zending in België onbetwistbaar, althans voor het tegenwoordige, vordert, dat dezelve op geenen minderen voet worde ingerigt, dan waarop zij gebragt is geworden.

De betrekkingen van de Nederlanden met het Duitsche Bondgenootschap hebben door de jongste schikkingen geene zoodanige veranderingen ondergaan, dat er thans minder dan vroeger noodzakelijkheid zoude bestaan, om aldaar eenen gezant te houden, die daarenboven ook geaccrediteerd is bij de naburige hoven van Nassau en Keur-Hessen: die gezant vertegenwoordigt in het algemeen geheel Nederland, en meer bijzonder het hertogdom Limburg, in deszelfs dubbele betrekking bij het Duitsche Bondgenootschap.

Buitengewone commissiën voor een bepaald doel, en tot het onderhandelen over tractaten van handel en scheepvaart bestemd, zijn slechts tijdelijk en van kortstondigen duur; zij staan tegenover gelijksoortige commissiën, door de wederpartij benoemd, en verminderen de noodzakelijkheid niet der bestendige gezantschappen, aan welke de zorg voor de algemeene en staatkundige doorloopende betrekkingen is opgedragen.

De Regering, die zich op het meest geschikte standpunt bevindt, om over de doelmatigste zamenstelling en inrigting der Departementen van Algemeen Bestuur te oordeelen, acht de beschouwing, alsof de vereeniging der administratie voor de Nationale Nijverheid met het Departement van Buitenlandsche Zaken oneigenaardig zoude zijn, onjuist, naardien de ondervinding het nuttige der gedachte vereeniging, boven alle gegronde tegenspraak, bewezen heeft.

In onzen tijd toch gaat de buitenlandsche staatkunde grootendeels uit van de belangen van handel en nijverheid; met Nederland is dit bijzonder het geval, en het is daarom verkieselijker, de zorg voor die belangen onmiddellijk aan het Departement van Buitenlandsche Zaken op te dragen, dan gedurig toevlugt te moeten nemen tot vereenigde raadplegingen van twee verschillende Departementen van Algemeen Bestuur, waarvan elk slechts met de eene zijde der onderwerpen en der vraagpunten bekend is. — Zonder overdrijving laat zich berekenen, dat op zijn minst de helft der werkzaamheden, binnen den kring vallende van de administratie voor de Nationale Nijverheid, in een naauw verband staat tot de buitenlandsche betrekkingen, weshalve, zoo in het vervolg de administratie voor de Nationale Nijverheid weder mogt worden afgescheiden van het Departement van Buitenlandsche Zaken, zulks zoude veroorzaakt worden door de groote opeenstapeling van werkzaamheden, uit de vereeniging voortgesproten, maar geenszins door het oneigenaardige, dat er in die vereeniging zoude gelegen zijn.

De uitgaven voor het vak der Nationale Nijverheid worden afzonderlijk geadministreerd, en nimmer is die post uit eenigen anderen post der begrooting aangevuld of gesubsidiëerd geworden, zelfs niet tijdelijk.

De Regering deelt geheel en al in het gevoelen van die leden der 4de afd., welke de instelling van het Hoog Militair-Geregtshof, en het voortdurend behoud van hetzelve, allezins nuttig en noodzakelijk beschouwen, terwijl zij zich bovendien niet kan overtuigen, dat door de afschaffing van die instelling eene eenigzins beduidende besparing zoude zijn te verkrijgen, daar toch in de attributiën van dat hof op de eene of andere wijze zoude behooren te worden voorzien, waarvan vermeerdering van personeel en alzoo vermeerdering van uitgaven voor zoodanige autoriteit, als aan welke die attributiën zouden overgaan, het onvermijdelijk gevolg zou moeten zijn.

Het onvervuld laten der vacature van het derde regtsgeleerde lid in voornoemd geregtshof is niets anders dan een tijdelijk verwijl, waaruit geenszins volgt, dat de Regering uit dien hoofde de drie regtsgeleerde leden in dat hof overbodig zoude beschouwen.

Het verlangen van eenige leden der 4de afd., dat jaarlijks volledige tabellen van de behandelde zaken bij de hoven, regtbanken en kantongeregten aan de Staten-Generaal zouden worden overgelegd, wijkt af van de bestaande regelen en voorschriften, en kan buitendien op zich zelf tot geene bijzondere uitkomsten leiden.

Wat het personeel der griffiën van de regtbanken aanbetreft, daaromtrent heeft zich de Regering voor alsnog niet kunnen overtuigen, dat hetzelve ontoereikende zoude zijn, om in de werkzaamheden geregeld te voorzien.

Voor eene vermeerdering van het getal leden der arrondissements-regtban te 's Hertogenbosch heeft de Regering almede geene afdoende reden kunnen vinden.

Ten aanzien van den door de derde afdeeling geuiten wensch, tot vestiging van een geregtshof in Noord-Holland, ter vervanging van de aldaar bestaande criminele regtbank, verwijst de Regering naar de bedenkingen, daartegen door haar voorgedragen, ter gelegenheid van de beraadslagingen over de wijzigingen in de wet op de regterlijke organisatie, van den 18 April 1827, en waarbij alstoen omstandig is aangetoond, dat Noord- en Zuid-Holland slechts ééne Provincie uitmakende, het instellen van twee provinciale geregtshoven in dezelve met de grondwet zoude strijdig zijn.

Het verzoek van verschillende leden tot eene herziening der wetten op de Nationale Militie zal de Regering in het oog houden; terwijl, wat aangaat het door de derde afdeeling geuit verlangen, nopens het behouden bij de ligting van 1840 van de vrijstellingen ten behoeve van zoodanige lotelingen, welker broeders in dienst der mobile schutterlijke en vrijwillige corpsen, gesneuveld, overleden of om ligchaams gebreken, in deze dienst bekomen, ontslagen mogten zijn, zulks op dit oogenblik reeds een onderwerp van overweging bij de Regering uitmaakt.

Nopens het door de eerste en vierde afdeeling te kennen gegeven gevoelen, dat er te vele hoogescholen in en voor ons land zijn, meent men zich te mogen gedragen aan hetgeen ter beantwoording van dezelfde bedenking, op de laatst voorgaande begrooting is aangevoerd, omtrent de doelmatigheid, om het thans bestaand getal der instellingen van hooger onderwijs in wezen te houden, als ten aanzien der mindere raadzaamheid, ook uit hoofde van staatkundige redenen, om tot de opheffing van eene of meerdere dier inrigtingen over te gaan.

Wat betreft de aanmerking der vierde afdeeling, dat het met de billijkheid zoude strooken, dat aan de provinciën, binnen welke de geleerde instellingen zich bevinden, en bijzonder aan de steden, die zich in het bezit zien der voordeelen, welke zij aan de ingezetenen aanbrengen, een gedeelte van den last wierd overgedragen, moet men doen opmerken, dat de bedoelde steden werkelijk reeds in meerdere of mindere mate het hare ten behoeve der gemelde instellingen bijdragen, en dat de zware lasten, welke op haar rusten, het moeijelijk maken, van dezelve nog meerdere opofferingen voor het bedoelde belang te vergen.

De vermeerdering van jaarwedden bij de hoogescl[illegible]n bedrage van ƒ 1,600, zal dienen ter bezoldiging van twee *Adjutores Interpretis Legati Warneriani*, welke in dit jaar zijn aangesteld, en waarvan de een zich meer bijzonder met de Turksche, de andere met de Perzische talen zullen zullen bezig houden. Aan zoodanige Adjutores was reeds lang behoefte voor de uitbreiding der Oostersche letterkunde hier te lande, en ter bewerking van den vroeger ongebruikten en toch onschatbaren voorraad van te Leiden aanwezige Oostersche handschriften.

De noodzakelijkheid der verhooging van ƒ 6000, voor inteekening op boekwerken, enz., is hoofdzakelijk veroorzaakt door de inteekening op belangrijke, voornamelijk natuurkundige werken, betrekkelijk de Oost-Indische Bezittingen, die, zonder eene krachtdadige aanmoediging van Gouvernementswege, tot werkelijk nadeel van de wetenschappen en van den Vaderlandschen roem, niet hadden kunnen uitgegeven worden. Op de aanmerking der vierde afdeeling, dat de kosten van het Koninklijk Instituut te Amsterdam, niet ten laste van de publieke schatkist behooren te komen, gelooft men, dat, daar het Instituut een algemeen wetenschappelijk vereenigings-punt voor het geheele Rijk is, hetzelve niet wel anders dan uit 's Rijks schatkist kan bekostigd worden, terwijl de intrekking der subsidie waarschijnlijk de geheele vernietiging van die inrigting zou ten gevolge hebben, en de redenen, die zelfs in 1833, voor het behoud van dezelve gepleit hebben, schijnen thans, na den wedergekeerden vrede, met te meer gewigt, voor de instandhouding dier wetenschappelijke instelling aangevoerd te kunnen worden.

Dezelfde overwegingen gelden ook ten opzigte van de academie van beeldende kunsten en de muzijkscholen, welke inrigtingen, zonder groot nadeel voor de kunsten hier te lande, niet kunnen gemist worden; buitendien komt een aanzienlijk gedeelte van hetgeen tot derzelver instandhouding noodig is reeds ten laste der steden, en ook gedeeltelijk der provinciën, waarin zij zijn gevestigd.

Het ontoereikende van vele predikants-tractementen, geregeld in eenen tijd toen alle levensbehoeften veel beter koop waren, heeft groote bezwaren doen ontstaan. De staat van 's Lands schatkist echter eene genoegzame

---

MENGELWERK.

HET KASTEEL *WAARDENBURG*, BIJ *BOMMEL*, OF EENE LEGENDE VAN DOCTOR FAUST (*).

Als men den snelvlietenden *Waalstroom* afvaart, ziet men niet ver van [Bo]mmel, aan de regterzijde, tusschen het geboomte, een oud kasteel, dat [zoo] het op een der rotsgebergten in den *Rijngau* lag, zeker den naam van ridderburgt zoude dragen. Nog geheel in zijnen ruwen ouden vorm, het in breede en diepe grachten, en heeft zoo veel merkwaardigs in bouwtrant, zoo veel vreemds, dat de wandelaar met moeite de plaats verlaten, waar de herinnering aan zoovele eeuwen rugwaarts zijnen zoo magtig boeit. Hetzij hij rondom den burgt wandelt en zijne [...]e en middeleeuwsche vormen beschouwt, hetzij hij op het slotplein [...], en de verbeelding het gansche tooneel met ophaalbruggen, sombere [...]lanen, stallen en al wat nier vroeger geweest is, stoffeert, of ook maar als het gebouw zich nu vertoont zijne aandacht op hetzelve vestigt, — roept hem toe, dit gedenkstuk van vroegere eeuwen ware wel waard, het in zijne antieke vormen hersteld werd, en met even dezelfde zorg de *Doorwerth* door den heer VAN BRAKEL van *Wadenoijen*, tot een [gedenk]stuk werd geplaatst van verloopen eeuwen; immers met elken dag de belangstelling in al wat oud is weêr terug, en die edele geslachten, die tot op den huidigen dag eigenaren zijn van de gebouwen hunner vaderen, kunnen geene grootere hulde aan derzelver nagedachtenis [...], geen grooter bewijs van hunnen eeuwen heugenden naam geven, dat zij zoodanig een gebouw aan den tand des tijds zoeken te ontrukken, en het zoo ver het mogelijk is, aan een nageslacht, dat zeker nog belang in der vaderen grootheid stellen zal, dan wij, in zijn geheel te leveren.

(*) Deze legende is ontleend aan de *Oudheidkundige Wandelingen* van [Z]erwaarden, O. G. HELDRING, waarvan het tweede stukje binnen weinige [dagen] in het licht zal komen, en welk belangwekkend verhaal wij door [gun]stige mededeeling in staat gesteld zijn, aan onze lezers te doen kennen.

Aan dit slot, *Waardenburg* genaamd, hecht zich eene legende, die, om den Europeschen naam van den held, mij voorkwam, wel waardig te zijn aan de vergetelheid ontrukt te worden. Zij betreft doctor FAUST, den grooten man der legende en der poëzij.

De geschiedenis stelt zijne geboorteplaats als onzeker. Sommige zoeken dezelve in *Anholt*, andere in *Knittlingen* in *Schwaben*, anderen in *Brandenburg*; zekerder is het, dat zijn leeftijd in het eerste gedeelte der vijftiende eeuw gezocht moet worden.

Van dezen FAUST verhaalt de geschiedenis, dat hij, met ongemeene gaven der natuur voorzien, eerst te *Ingolstadt* de theologie bestudeerd had; naderhand echter, door eene erfenis rijk geworden, door ongemeenen weetlust aangedreven, bezielde hem zulk een verlangen naar verborgen kennis, dat hij zich op Alchymie, Magica, Astrologie en soortgelijke wetenschappen met groote vlijt toelag. Edoch in het rijk der kennis is geen grenslijn te trekken; de onverzadelijke begeerte wordt steeds sterker en sterker; de zucht om door wetenschap eene verborgen magt uit te oefenen verbindt zich hiermede, en het ging den FAUST der 16de eeuw nog evenzoo als elken FAUST der 19de eeuw, die enkel door de magt der wetenschap wil heerschen; — zij zinken het allerdiepst. Het gebrek van zedelijke en goddienstige vorming, bij de hoogste en eenzijdigste verstandsbeschaving, doet een wezen ontstaan, dat, ofschoon voor zich zelven overtuigd, het naast bij den hoogsten trap der waarheid te staan, echter den donkersten doolhof van verwarring is binnen getreden, en dat, wel ver van te zijn een' engel des lichts, den vorst der duisternis tot een slaaf geworden is.

Zoo ging het FAUST ook. Mij bij de Duitsche legende niet bepalende, zal ik, na dit aangaande hem gemeld te hebben, de Waardenburgsche legende, zoo als zij nog daar in den mond des volks leeft, aan de lezende wereld mededeelen.

Ik zat op een' hotsenden boerenwagen, en reed snel over den dijk voort. Dorp aan Dorp vertoonde zich ter regter zijde tusschen *Tiel* en *Bommel* aan den hoogen Waaldijk. Mijn voerman vermaakte zich den vreemdeling nu eens wat van de zeden, dan van de geschiedenis der ons omliggende streek te verhalen. Plotseling brak hij af, en vroeg mij: « Heeft mijnheer nooit van het kasteel *Waardenburg* en doctor FAUST gehoord. »

« Nooit! » zeide ik.

« Dat is eene vreemde geschiedenis. Zij gaat hier overal om. 't Was wat een knap man, die FAUST; ofschoon honderden jaren dood. Jammer, dat hij zich aan den duivel verkocht. Zie! mijnheer, daar hebt gij het kasteel al. Daar boven in dat torentje ziet gij wel dat groote venster; dáár heeft hem de duivel bij de haren door de ijzeren traliën heen getrokken, zoodat het bloed tegen den muur spatte, en geen schrobber of doek heeft die roode vlek tot op den huidigen dag kunnen wegnemen. »

Ik keek niet weinig op, toen ik mijnen goeden voerman zoo onverwacht een zoo merkwaardig feit hoorde verhalen. Hes is dan misschien nog wel de *Tielerwaard*, dacht ik, die de zoo rijke legende van den vermaarden FAUST in haren schoot bewaart. En gelijk de listige snaak ons de boekdrukkunst ontstolen heeft, volgens de legende, zoo heeft de volksoverleveringen dan er ook voor gezorgd om hem de billijke straf op den vaderlandschen bodem voor alle zijne guiterijen te doen ondergaan.

« Ga voort, » zeide ik tot den voerman, « is uw verhaal zoo belangrijk in het eind, als in het begin, ik zal ook het eind der reis met eene evenredige belooning bekroonen! »

« Doctor FAUST, » zeide de vrolijke landman, « ik zeg het nog eens, was een ongemeen man! Hij zat daar op het kasteel *Waardenburg*, dag en nacht in de boeken, om naar den steen der wijzen te zoeken; soms ook in den kelder, ik weet niet wat voor wondere kooksels vervaardigende. Maar het mislukte hem alles. Hij werd verdrietig, gramstorig. Daar komt de duivel tot hem, en zegt hem: Vriend FAUST, je zoekt te vergeefs, het is alles boter aan de galg gesmeerd. Neem mij in je dienst. Zeven jaren zal ik je als knecht dienen, en al wat je wenscht zal je hebben! »

« Tob, » zeide FAUST, « daar heb ik lang naar uitgekeken; kom aan maar terstond beginnen. » « Goed, » zeide de duivel, « maar eerst rood op wit: een droppel bloed, wat perkament en eene pen! »

Dat wist doctor FAUST, en hij deed het. De man was reeds lang van den weg gedoold, en het kostte hem nu niet veel meer om den laatsten stap te doen.

Van toen af had FAUST zijn' zin, en hij kon regeren! Er was niets zoo mooi, of hij moest het hebben; men zegt, dat er wat gesmuld is op dat kasteel van *Waardenburg*. Alles moest uit *Amsterdam* of *Parijs* komen. Midden in den winter doperwtjes; midden in Maart blaauwe druiven, de tuin altijd vol bloemen.

voorziening ten deze niet gedoogende, heeft men zich voorloopig bepaald tot het toestaan, ten hoogste van *f* 100 's jaars, ingeval de gemeenten zelven uit eigen beurzen, de jaarwedden hunner leeraren vermeerderden, en dus deze aanmoediging boven anderen bleken te verdienen. Het is zelfs alleen 's Lands financiële staat welke voor een zoo belangrijk doel eene zoo beperkte som heeft doen uittrekken.

Het middel tot het verleenen van subsidiën, ten behoeve van R. K. kerken, is gevonden uit het overschot, hetwelk sommige artikelen der begrootingen van het departement voor de zaken van de R. K. eeredienst hebben opgeleverd, als een gevolg van tijdelijk werkende oorzaken, welke uit het niet tot stand brengen der definitive regeling van de R. K. kerkelijke aangelegenheden zijn voortgevloeid, zonder tot nieuw bezwaar voor de staatsbegrooting aanleiding te geven.

Ten aanzien van het Dept. van de Marine verklaart de Regering, dat de voorgestelde begrooting voor de zeemagt, zoowel voor haar geheel als in hare onderdeelen, op die hoogte gebragt is, welke men in gemoede overtuigd is, benoodigd te zijn, tot het eeniger mate behoorlijk voorzien in de behoeften van de dienst, in alle derzelver verschillende takken.

Op de aanmerkingen, in de vierde afdeeling gemaakt, dient, dat men erkent de gegrondheid van het daarin uitgedrukte verlangen, om de ernstigste aandacht op het zeewezen te zien rigten, aangezien deszelfs naauw verband met het behoud en den bloei van onze Overzeesche Bezittingen, en met de eer en den roem der Natie; en dat men omtrent den aanbouw en de voldoende bemanning van schepen, ongaarne zoude zien, dat met groote karigheid te werk wierd gegaan; — doch wat het denkbeeld betreft, dat eene vermindering van uitgaven, bij de kostbare, afzonderlijke, maritieme etablissementen te zoeken zoude zijn, men moet opmerken, dat, alhoewel men steeds tracht op de uitgaven, welke deze veroorzaken, zooveel mogelijk bezuinigingen in te voeren, er toch geen vooruitzigt kan gegeven worden, hierop eenigzins aanmerkelijke verminderingen te zullen kunnen daarstellen, zonder dat de gang van zaken en de geheele dienst daardoor zoude verlamd worden, en zoodanig komen te lijden, dat de kracht van het geheel zou verloren gaan, en de goede oogmerken, om eene voldoende zeemagt daar te stellen en te onderhouden, later niet meer zouden kunnen bereikt worden.

Zoolang er bij afzonderlijke wettelijke bepalingen in de volle rente-betaling van de Nationale Schuld werd voorzien, was het genoegzaam onder den post wegens de oude schuld zoodanig bedrag uit te trekken, als volstrekt vereischt werd om boven de *f* 8,400,000, waarop die buitengewone voorzieningen berekend waren, het beloop der renten van de 2½ pCt. Schuld, welke werkelijk te Amsterdam voldaan worden, te kwijten; men bragt dus in vermindering van het verschuldigd bedrag die posten, welke in de laatste jaren niet uit de Nederlandsche Schatkist voldaan werden, te weten: de renten van de ingeschreven kapitalen op het bijboek te Brussel en die van openbare instellingen en comptabele ambtenaren in de zuidelijke provinciën, op het Grootboek te Amsterdam staande.

Nu is men van eene andere meer naauwkeurige berekening moeten uitgaan, en de thans gebragte som is het juiste bedrag van de renten, die bij de laatste sluiting van het grootboek gebleken zijn, dat verschuldigd waren: daarin begrepen het bijboek te Brussel; want dit een en ander maakte een geheel uit, en daarop is dan afgetrokken de 5,000,000 renten, door België te voldoen, volgens het XIII art van het tractaat van 19 April jl., en men vindt hier den rentelast, die, wegens de oude schuld, op Nederland zal moeten blijven drukken, naauwkeurig gebragt.

Daarbij is men van de onderstelling uitgegaan en moeten uitgaan, dat de overgang van schuld, ten laste van België, uit de 2½ pCt. werkelijke schuld zal plaats vinden, terwijl, voor zooveel daaromtrent van deze schikkingen mogten aangenomen worden, deswege later aanwijzing zal gedaan, en de noodige verandering, bij eene volgende begrooting, in acht genomen worden.

De som van *f* 2.500,000 voor de gewone toelage aan het Amortisatie-Syndicaat uitgetrokken, heeft aanleiding gegeven tot bedenkingen en het vragen van openingen, nopens den staat en de aangelegenheden dier inrigting, terwijl, onder anderen, ook de wensch is aan den gelegd tot het afschaffen van eene instelling, welke men zegt niet meer aan het doel te beantwoorden.

Te regt is opgemerkt, dat de som van *f* 2,500,000 niet geheel en al vereischt zal worden, om den overgang der uitgestelde tot de werkelijke schuld te verzekeren, vermits het Syndicaat in zich zelf een kapitaal heeft bezeten van *f* 2,072,800, aan voor 1840 uitgelote kansbilletten en uitgestelde schuld, zoodat slechts ruim *f* 3,000,000 2½ pCt. werkelijke schuld zal behoeven te worden aangekocht.

Deze omstandigheid heeft reeds vroeger bestaan, zonder dat zij aanleiding gaf om de jaarlijksche detotatie van *f* 2,500,000 te verminderen; want toen bij de wet van 24 Dec. 1829 is besloten om het kapitaal uitgestelde schuld ad *f* 38,212,600, hetwelk het Syndicaat toenmaals bezat, met de daarbij behoorende kansbilletten, uitgeloot over de jaren 1830—1849 te vernietigen, en alzoo den overgang van de Uitgestelde tot de Werkelijke Schuld over alle die jaren te verminderen, heeft men begrepen, dat, dien onverminderd de dotatie op de bepaalde som van *f* 2,500,000 moest blijven bestaan, en zulks met het oogmerk om het overschot daarvan bij het Syndicaat dienstbaar te doen zijn tot het volbrengen van zoovele andere verpligtingen, als de wetten van 27 Dec. 1822 en van 5 Junij 1824 aan hetzelve hebben opgelegd, zoodat bij de derde sectie ook wederom teregt is aangemerkt, dat de meergenoemde dotatie met andere handelingen van het Amortisatie-Syndicaat in verband staat.

Dat nu de dienst van het volgend jaar het genot van het volle bedrag der dotatie vordert, zal wel geen betoog behoeven, na hetgeen door den minister van Financiën bij de aanbieding der begrootingswetten is gezegd; en het kan bij niemand verwondering baren, dat eene instelling, welke sedert 1830, zoo wegens gemis van inkomsten en bijdragen, die zij vroeger uit België heeft getrokken, als ter zake van het opgeschorte genot der dotatie, een verlies van meer dan *f* 72,000,000 heeft geleden, en evenwel aan hare verpligtingen is blijven voldoen, aan zichzelve wordende overgelaten, op den duur niet kan blijven bestaan.

Geheel en al het gevoelen deelende, dat het Amortisatie Syndicaat, na het tractaat van 19 April 1839, niet meer aan de oogmerken, waarmede het is ingesteld geworden, kan voldoen, bestaat reeds bij de Regering het voornemen, om al spoedig eene wet tot opheffing van die instelling bij de Staten-Generaal in te brengen, en zij wil zich dan ook niet onttrekken, om reeds nu de verzekering te geven, dat zoodanige wet, over welker zamenstelling bereids raadplegingen aanhangig zijn, nog gedurende de tegenwoordige zitting zal worden voorgedragen, zoo ook dat te dier gelegenheid aan de Staten-Generaal nopens den toestand van het Amortisatie-Syndicaat alle de openingen zullen worden gegeven, welke strekken kunnen, om de alsdan te regelen onderwerpen met volkomen kennis van zaken te beoordeelen.

Ten aanzien van de nieuwe schuld en den gedanen aftrek op de rente derzelve van de som, die voor dit onderwerp voortvloeit uit de daarstelling van eene schuld, ten laste van 's Rijks Overzeesche Bezittingen, volgens de wet van 24 April 1836, heeft men gevolgd de vorige begrootingen, en in verband daarmede staat dan dan ook weder het tweede artikel van de wet omtrent de uitgaven, en er waren tot hiertoe geene afdoende redenen voorgekomen om de inrigting te veranderen, zoo als die in de laatste jaren de toestemming van de Staten-Generaal had verworven; en het is geraden voorgekomen, om de zaak op dezen voet te houden, tot het tijdstip, hetwelk noodzakelijk in den loop des volgenden jaars zal voorkomen, om, ten aanzien van eene meer voortdurende zamenstelling onzer begrootingen, bepalingen te maken, die dan zeer wel van invloed kunnen zijn op de wijze van opneming van dit onderwerp bij de volgende begrootingen.

Onder de voorbereidende maatregelen tot uitvoering der muntwet van 22 Maart 1838 hebben, in de eerste plaats, de aandacht der Regering bezig gehouden, de veranderingen en wijzigingen, welke bij eene herziening der bestaande instructiën op den muntslag der gouden en zilveren speciën, en de contrôle over denzelven uit te oefenen, nuttig en noodzakelijk bevonden zijn. De meerdere volkomenheid, welke in het technische gedeelte van den muntslag als wenschelijk was beschouwd, heeft in de tweede plaats een onderwerp van overleg uitgemaakt, hetwelk aanvankelijk tot het besluit heeft geleid, om bij het daarstellen van een nieuw stempelwerk voor de stukken van twee en een halve gulden, ook dat voor de stukken van één gulden te vernieuwen, ten einde er eenvormigheid plaats vinde. Ten aanzien van de uitbreiding der muntkracht heeft men zich voor als nog moeten vergenoegen, met zoodanige verbeteringen aan 's Rijks Munt te Utrecht aan te brengen, als waarvoor dit gesticht, met het behoud van de tegenwoordige inrigting der gebouwen, vatbaar was, zonder de werkzaamheden te belemmeren, welke in den loop van het jaar hebben plaats gehad.

Deze werkzaamheden zijn belangrijk geweest, en betreffen zoowel de aanmunting van zilveren speciën voor de Oost-Indiën, als het slaan van gouden tienguldenstukken. Het eerste is van zeer wezenlijk nut tot verbetering der geld-circulatie in die gewesten, en het laatste is niet minder nuttig ook eventuëel bij de intrekking en hermunting onzer inlandsche oude zilveren speciën.

Nopens het Departement van Oorlog moet worden aangemerkt, dat, hoezeer de berekeningen voor 1840 niet anders dan tot het opgegeven bedrag hebben kunnen worden uitgetrokken, daar de gevolgen van den staat van oorlog, waarin wij zoo lang hebben verkeerd, niet plotseling en in eens kunnen ophouden, daarom niettemin de hoop en het uitzigt bestaan, dat men een volgend jaar de totale som tot eenig verminderd bedrag zal kunnen uittrekken, daar men zich voortdurend met het aanbrengen van alle slechts eenigzins mogelijke bezuinigingen bezig houdt.

Indien alle de sommen op de begrooting van 1806—1809 voor de behoefte van dat departement geraamd, tot een geringer bedrag dan tegenwoordig zijn uitgetrokken, moet men opmerken, dat hiertoe, onder meer andere omstandigheden, kan hebben bijgedragen, dat destijds noch voor het bezetten, noch voor het onderhoud der vestingen Maastricht en Venlo, of die in het voormalige Staats-Vlaanderen gelegen, gezorgd behoefde te worden, terwijl ook in de bezetting van Vlissingen voor de helft door Fransche troepen werd voorzien, en dat voorts de sterkte van het leger toen ongetwijfeld minder kon worden gesteld, omdat de toenmalige betrekkingen van den Staat met en tot het Fransche Keizerrijk van dien aard waren, dat men bij eenigen aanval van buiten, op de krachtdadiga ondersteuning van eene aanzienlijke krijgsmagt kon rekenen.

De staat van oorlog, in welken men in de laatste jaren verkeerde, heeft een aanzienlijk gedeelte van het artillerie-materiëel, dat zoo langen tijd aan de open lucht blootgesteld geweest is, noodzakelijk deterioratiën toegebragt; het remplaceren daarvan is derhalve noodzakelijk en zelfs verpligtend. Ook de vestingen Geertruidenberg, ter Neuzen en Venlo moeten nu geheel en al van geschut, affuiten, projectilen en munitiën worden voorzien. Ten opzigte van het verder in staat brengen der vestingen, die in staat van beleg verkeerd hebben, geldt dezelfde aanmerking, vooral wat 's Hertogenbosch betreft, van welke vesting de muurwerken zoo lang de omtrek geïnundeerd was, onder meer andere, niet hebben kunnen worden nagezien, en waaromtrent evenwel eene voorziening dringend noodig is.

De aanmerkingen betreffende het Dept. van Koloniën, welke meest alle betrekking hebben tot het beheer der koloniën en het verband der geldmiddelen van de Overzeesche bezittingen tot die van het rijk, verbinden zich natuurlijk aan de wet tot het daarstellen van eene schuld van *f* 56,000,000, en zij zijn dus behandeld bij de uitgebreide ophelderingen en toelichtingen, gegeven bij de beantwoordingen der bedenkingen van de afdeelingen ten aanzien van gemelde wet.

Ten slotte behandelt de Regering nog de vraag, of het crediet van 19 millioen gulden, voor het buitengewoon van 1839 bestemd, geene sommen beschikbaar heeft gelaten na het tractaat van 19 April jl., en zegt de voldoening nog niet te mogen ondervinden, om daarop een bevestigend antwoord te geven, niettegenstaande alle hare ernstige pogingen om tot eene uitvoering van dat tractaat te geraken, in het bijzonder, wat betreft de overdragt van schuld ten laste van België; die pogingen worden steeds voortgezet, en men zal zich gelukkig rekenen, wanneer door het terug verkrijgen van de op de schuld betaalde sommen, deze regelmatige vorderingen verevend en aan het dan bestaande overschot op het bedoelde crediet bij de wet eene nadere bestemming kan gegeven worden.

« Deze antwoorden worden door de Regering op de volgende wij sloten:

De begrooting bevat het ware overzigt van al onze behoeften voor gende dienst, doch ook alleen *voor die dienst*, en eene nadere open van de geldmiddelen, het aanwijzen van al de grondslagen van eenen zamen stand van zaken, behoort tot de voordragt van de gewone beg tegen het jaar 1841, die reeds in bewerking is, en bij welke geleg dan ook de in vele afdeelingen verlangde openlegging op de volledigst zal plaats hebben; doch om daartoe te geraken, is het allezins wensch dat de Regering gerustheid hebbe, omtrent de voorziening in de st hoeften van het jaar 1840.

Alleen bij die gerustheid kunnen de vereenigde pogingen van de Re en van de Staten-Generaal goede vruchten dragen, want eene gedee voorziening voor het eerstvolgende jaar kan dezelve niet aanbreng Eene crediet-wet voor zes maanden zou al dadelijk de noodzakel medebrengen, om aanvankelijk alle zorgen te besteden, om vo tweede helft des jaars nog weder tijdelijke voorzieningen te ontwerp het werk der tienjarige begrooting zou inmiddels moeten worden versch

Men hoopt en vertrouwt, dat dit geene plaats zal behoeven te he en dat het openbaar vertrouwen zal mogen bevestigd worden door het nemen van ontwerpen, door welke alleen bereikt kan worden. die g heid in de maatschappij, en die zekerheid voor de schuldeischers va Staat, zonder welke ook de beste ontwerpen van eenen blijvenden aa zijn tot stand te brengen.

— Gedurende de afwezigheid van den raad van gezantschap, den teur van het entrepôt te Amsterdam, J. J. Rochussen, is met de int waarneming in laatstgemelde betrekking belast, de controleur bij entrepôt aldaar, H. L. Schellevanger.

— Z. M. heeft de noodige magtiging verstrekt, dat zoodanige ders op 's Rijks werven, die slechts 80 cents dagloon in den zomer ten, dat loon nog ditmaal gedurende de vier wintermaanden, en van 1 Nov. tot ultimo Febr. aanstaanden, behouden.

— Men schrijft ons, dat Z. M. aan jonkhr. G. J. Beeldsnijder van op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend als majoor dienstdoende schutterij te Utrecht, met vergunning tevens, om de en de distinctieve teekenen, aan dien rang verbonden, voortdurend te blijven dragen.

— Wij vernemen, dat tot ingenieur van den waterstaat van de klasse is benoemd de tegenwoordige ingenieur van de 2de klasse C. J. en tot ingenieur van de 2de klasse de aspirant J. Ort.

— Bij Koninklijk besluit is, naar men verneemt, aan T. J. Z zeepzieder te Amsterdam, een octrooi voor den tijd van tien jaren ve op de uitvinding eener nieuwe wijze om kaarsen uit stearine van gemengd met was, te vervaardigen.

— Het model van het standbeeld van Rubens, hetwelk men mens is te Antwerpen op te rigten, is thans gereed, en men heef proeven genomen omtrent de plaats, waar dit standbeeld behoort den opgerigt, om de meeste werking te doen. Men is in tweest men daarvoor het plein bij de *Lieve-Vrouwen-Kerk*, of wel de M uitkiezen, doch een Antwerpsch blad verklaart zich stellig voor de k dit laatste fraaije plein. Het standbeeld stelt Rubens voor in eene houding, met ontbloot hoofd, den degen op zijde en in de kleedij edelman uit de zeventiende eeuw. Een' mantel is los over zijn linker der geworpen, zijn regter arm is vrij, en aan zijne voeten liggen en zijn palet, dat hem de onsterfelijkheid geschonken heeft. Vol model zal dit standbeeld in eene gieterij te Luik, onder het opzigt bekwamen beeldhouwer Verbueken, uit brons worden gegoten.

'S GRAVENHAGE 29 Nov. Men verzekert, dat de heer Mazel, die geruimen tijd als Nederlandsch zaakgelastigde te Parijs heeft opg eerlang in het vaderland zal terugkeeren.

— Eergisteren hebben HH. KK. HH. de Erfprins en Erfprinses, H. K. H. Prinses Albert van Pruissen de voorstelling van de op *mino Noir* in den Franschen Schouwburg met Hoogstderzelver te heid vereerd.

— Jonkhr. Boreel, in der tijd luitenant-kolonel bij het 1ste afd. mobiele Zuid-Hollandsche schutterij, zal, naar men verzekert, met het commando over een deel of het geheel der schutterij dezer worden belast.

— Dezer dagen hebben de onderofficieren der 's Gravenhaagsche terij, immers die van de compagnie artillerie, met hunne winter-oe een' aanvang gemaakt.

ROTTERDAM 29 Nov. De Arrondissements-Regtbank alhier hee gevolge der vacature, veroorzaakt door het eervol ontslag als regter vervanger van den heer mr. G. Mees, professor te Deventer, tot ca voor genoemde opengevallen plaats voorgedragen, de heeren mrs. H Buren, C. D. Beels en W. C. Mees, alle advocaten voor de Regtbank tiserende.

DORDRECHT 29 Nov. Met genoegen kunnen wij berigten, dat de voering, ter viering van het vijf-en-twintigjarige bestaan van het landsche bijbelgenootschap en van deszelfs Dordrechtsche afdeeling 17 Oct. ll., door onzen geachten stadgenoot, den weleerw. zeer ge heere C. W. Stronck, theol. doctor en pred. alhier, gehouden, op van het bestuur der afdeeling, ter perse gelegd, en aan de leden en tigers van het genoemde genootschap binnen onze stad uitgereikt is.

ASSEN 28 Nov. In de zaak van den heer procureur-generaal bij van Drenthe, tegen Doede Hendriks en Machiel Hendriks, schaar en ketellappers van beroep, heeft het Hof dezer dagen deszelfs arr gesproken en daarbij, ter zake van het slaan en mishandelen van broeder, Aaldert Hendriks, met die gevolgen, dat deze den volg daaraan is overleden, evenwel na door hem door slagen en stooten geprovoceerd, en daarenboven wegens het toebrengen van slagen en aan anderen, veroordeeld, den eerste tot vijf en den tweede jaren correctionele gevangenisstraf, ieder honderd gulden boete en in de kosten van den processe. Dit voorval had plaats in het geh gemeente Beilen. 22 getuigen, waaronder 5 geneeskundigen, deze belangrijke zaak bij het Hof getuigenis afgelegd.

BELGIE.

BRUSSEL 29 Nov. De Koning wordt van zijne Duitsche reis Vrij Luik verwacht, alwaar hij bij den gouverneur der provincie zal af Zaturdag moet Z. M. te Brussel aankomen.

— De heer d'Herbigny heeft zich doen kennen als de schrijver artikel, waarover de uitgever van den *Messager de Gand* in regten wordt. Hij bevindt zich in hechtenis.

FRANKRIJK.

PARIJS 28 Nov. Het nieuws van den dag bepaalt zich bij het van eene nieuwe leening, ten behoeve van Spanje, dat echter wa lijk op even weinig grond zal berusten, als alle de vroegere geruchten aangaande. Ook wil men weten, dat er een oproer te St. Domingo zijn uitgebroken, doch men hecht daaraan weinig geloof. Eindelijk men nog, dat de Sultan de Pachaliks van het rijk in prefecturen derd heeft, die voortaan *Mudio* zullen genoemd worden. Uit Spanje van eenig gewigt bekend.

STADSNIEUWS.

Aangekomen en gelogeerd in de *Keizerskroon*, Kalverstraat: de W. de Raet, kapitein-luitenant ter zee, en H. le Mabieu, luiten mariniers.

BEVALLEN. 27 Nov. H. S. Pijffers, geb. van Rinsum, Z. — 2 C. J. Voûte, geb. Waller, Z. — J. Ott de Vries, geb. Stark, 29 Nov. J. H. Senator, geb. de Castro, D. — Te *Uitgeest*, M. M. Zelders, geb. Gouma Luxwolda, D.

OVERLEDEN. 22 Nov. W. Lammen, 16 j. — 26 Nov. A. S wed. H. Meijer, 86 j. — D. F. Streatman, geb. Muller, 35 j. — G. Arent, 36 j. — 28 Nov. — S. M. de Boer, 68 j.

Eene schoone hortensia op het slotplein; everdessen, slangen en ik weet niet wat al, niet meer op sterk water, maar levend. Wijn van Spanje, appeltjes van Oranje.

En het bleef er niet bij. Eene koets met vier paarden, die nimmer moede worden. Ik weet op geen honderd uren na, zeide hij, in welk een' korten tijd sinjeur naar *Konstantinopel* rijden moest. Wilde hij hier naar *Bommel*; het heette « Joost! terstond hier eene brug over de *Waal*, en dadelijk weder af breken. » Daar lag de brug en daar was hij weder weg! In *Bommel* lagen de straatsteenen toenmaals wat hobbelig. « Joost! » zeide FAUST, « vóór het rijtuig uit, alles afbreken; en achter de koets weder de straten even hobbelig geplaveid, want ik heb niets voor de Bommelaars over! »

Zoo ging het. Nu eens reed FAUST op een wijnvat midden uit een gezelschap de deur uit, dan op een ton best *Tiels* bier, dat nu zoo zuur is, dat geen mensch het drinken kan. En als Joost den ganschen dag zich moede gemaakt had, en dacht, nu zal ik wat rusten, ging FAUST heen en zaaide tegen den avond een schepel weit in een doornen heg, en Joost kon den ganschen nacht in den maneschijn de korrels weder bij elkander zoeken; of ook bij afwisseling nam FAUST het meel en gooide het uit de vensters bij handen vol in de gracht, waaruit Joost het rein en onbedorven te voorschijn halen moest.

« Vier jaren, zegt men, hield Joost het uit, maar werd zoo mager als een hout, zoodat hij eindelijk tot FAUST ging en zeide: « Heer doctor, ik heb je voor niets gediend vier jaren lang, mits gij mij van heden af ontslaat! »

« Voet bij stuk, » zeide FAUST, « alsof hij een van onze heer-boeren was. Ben jij het moede, ik niet! » En Joost heeft hem gediend zeven jaren onafgebroken, tot de klok twaalf ure sloeg. Toen was de regering uit. Bij de haren sleepte hij den doctor naar de hel. En zoo had de grap een droevig eind.

« Zie, » zeide de man, en hield de paarden, die stapvoets voortgereden waren, stil, « daar hebt gij het kasteel. Hoe liefelijk schijnt de maan thans op dat wonderlijk gebouw. Ik woon hier uren van daan, maar als ik soms in eenen donkeren nacht, bij eenen hevigen storm, hier voorbij kom, dan kan het mij nog wel eens huiverig worden. Maar, ik denk, een goed geweten en een braaf leven bewaren den mensch voor zulk eenen verschrikkelijken val. »

« 't Is zoo, » zeide ik, en zag, dat de maan met de wolken een aardig spel dreef. Telkens kwam er weder een nieuwe wolk om haar te verdonkeren; telkens kwam zij helderder te voorschijn, tot dat ten laatste eene donkere wolk in den strijd de overwinning behaalde. Toen bleef het donkere nacht!

Zóó is de natuur, zóó is de menschenwereld. 't Is alles schijnbaar slechts een spel. Maar als de laatste wolk komt, dan komt hij voor eeuwig, of slechts voor een oogenblik. 't Is dan zoo ernstig!

« Ho, paard! » zeide de voerman, en wij waren te *Tiel*.

DE DRIE VRIENDEN.

(Eene Gelijkenis.)

Een man had drie vrienden; voor twee hunner gevoelde hij zeer veel genegenheid; de derde was hem vrij onverschillig. Op zekeren dag werd die man ten onregte van eene misdaad beticht: hij zwoer zijnen vrienden, dat hij onschuldig was, en verzocht, dat zij met hem voor den regter verschijnen, ter zijner gunste getuigen en voor hem instaan zouden... « want, » dit voegde hij er ten slotte bij, « het is eene zware misdaad, en de Koning is tegen mij in hevigen toorn ontstoken. »

De eerste zijner drie vrienden verontschuldigde zich: hij kon niet; om gewigtige zaken werd elders zijne tegenwoordigheid vereischt. Dit gaf hij ten minste voor.

De tweede volgde den beschuldigde tot aan de deur der geregtzaal en verwijderde zich toen, want, zeide hij, den blik eens vergramden regters had hij nimmer kunnen verdragen.

De derde, — die, waarop de man weinig of niet had vertrouwd, — trad met hem naar binnen, bepleitte zijne zaak met zoo veel warmte en bewees zijns vrienden onschuld zoo krachtdadiglijk, zoo overtuigend, dat de regter, door zijne woorden overreed, den man vrijspraak en zelfs met lofuitingen overlaadde.

De mensch heeft drie vrienden op deze wereld; hoe gedragen zij zich jegens hem, wanneer de Almagt den sterveling voor Haren regterstoel dagt! Het geld, — dat geen, wat hem het dierbaarste is, vergezelt hem niet. Zijne vrienden en magen volgen hem tot aan den rand van zijnen grafkuil. Maar zijne goede werken, die hij in zijn leven zoo dikwerf verwaarloosde en vergat, — blijven zijn eenige en getrouwe togtgenooten, zij gaan hem voor, zij spreken ten zijnen behoeve, en mogelijk verwerven zij voor hem genade en ontferming vóór den troon des Opperregters.

Beursprijzen der Effecten.

Omschrijving der Effecten.	Amsterdam, 30 Nov. 4½ ure — volg. de Soc. tot nut des Obligatiehandels. van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit. laagste	hoogste	gebleven.
…l. … Werkelijke Schuld … à 2½	51¼	¼	7/16	51 7/16	½	»
Dito … » 5	97¾	98¼	97 1/16	98	1/16	98
Uitgestelde dito … »	»	»	»	»	»	»
Kansbiljetten … f	23¾	24	23 15/16	23 15/16	24	»
Amortisatie-Syndic. » 4½	93½	½	⅜	93½	½	½
Dito … » 3½	»	»	»	»	»	»
Handel-Maatschappij 4½	162	¼	¼	162¼	½	⅛
Nieuwe dito … » 4½	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837 » 4½	»	»	»	»	»	»
Entrepôt-Dok … » 4½	»	»	»	»	»	»
Oost-Ind. Leening … » 4	»	»	»	»	»	»
Dito … » 5	95¾	96	95 13/16	95 13/16	⅞	»
Aandeelen Kansb. … » 4	»	»	»	»	»	»
Spoorweg Haarlem »	»	»	»	»	»	»
Aand. Rijn-Spoorw. » 4½	»	»	»	»	»	»
…ED. … Inschrijving G. B. … » 3	»	»	»	»	»	»
…LAND. … Dito … » 3	»	»	»	»	»	»
…JE. … Leening Ardoin's … » 5	24¼	25	24¾	24⅛	⅞	⅞
Dito onbep. Stukk. » 5	»	»	»	22 15/16	»	»
Passive … »	»	»	»	»	»	»
Deferred … »	»	»	»	»	»	»
Fransche Uitgestelden »	7	½	¼	7¼	⅜	»
Engelsche dito … »	»	»	»	»	»	»
…TUGAL. Oblig. te Londen … » 3	»	»	»	»	»	»
…ELS. … Certific. bij *L.* & *B.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito *Falc.* & *Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen … » 5	»	»	»	»	»	»
Aandeelen *Tavoliere* » 3½	»	»	»	»	»	»
Dito te Parijs … » 3½	»	»	»	»	»	»
…LAND. … *H.&C.* 1798, 1816. » 5	103½	104¼	103¾	103¾	104	»
Dito 1828, 1829. » 5	103¼	104	103⅞	103⅞	»	»
Dito 1831, 1833. » 5	97¾	98¼	98	98	»	»
Oblig. te Londen … » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Hamburg … » 5	»	»	»	»	»	»
Inschr. in Assign. … » 6	67¼	½	⅜	67⅜	»	»
Certific. van dito … » 6	»	»	»	»	»	»
…LEN. … Aandeelen à fl. 300. » f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 500. » »	»	»	»	»	»	»
…ISSEN. … Dito R. 50. » »	»	»	»	»	»	»
g. Londen 1830. » 4	»	»	»	»	»	»
…TENR. … Aandeelen à fl. 100. » f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250. » »	»	»	»	»	»	»
Metaliek … » 5	»	»	»	»	»	»
Dito … » 3	»	»	»	»	»	»
Dito … » 2½	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen … » 5	»	»	»	»	»	»
Weenerb. *Goll & Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito … » 4	»	»	»	»	»	»
N. Ween. Aand. fl 500 » f	»	»	»	»	»	»
…NEMARK. Oblig. te Londen … » 3	»	»	»	»	»	»
…AZILIE. Dito dito … » 5	»	»	»	74½	»	»
…ISIANA. *Hope & Comp.* … » 5	»	»	»	»	»	»
…RMSTADT Aand. bij loting … » f	»	»	»	»	»	»

BEURSBERIGT.

In Hollandsche Fondsen was de markt over het geheel stil; de prijzen waren alle zeer vast, en van eenige zelfs iets beter dan gisteren.

In Spaansche Fondsen was de handel vrij levendig, en, ten gevolge van de hernieuwde prijsverbetering van Parijs en Antwerpen, was de stemming daarin zeer willig, en vertoonden er zich vele koopers; de prijs der Ardoins bleef; na eenige variatie, 1⅜ pCt. hooger dan gisteren. Ook de Coupons vonden, tot merkelijk hoogeren koers, koopers. In de andere vreemde Effecten ging weinig om. Columbianen iets meer aangeboden.

Columbia 2de Leening, á £ 100. 19⅜. Dito à £ 250. 18½. Coupons Ardoins 19¼, ½.

Koers van het Geld: Beleening 4½, 5. Prolongatie 4¾, 5. Wissel-Disconto 5 pCt.

Prijzen ten 5 Ure: Integralen 51 7/16 à ½. Kansb. *f* 23 15/16. Handel-Maatsch. 162¼ à ½. Ardoins à £ 85. 24⅜.

Rotterdam, 28 November.

Wisselk. Hamb. 2/m 35 5/16. k. 35 11/16. Parijs 2/m 56 4/16, k. 56 11/16. Bordeaux 2/m 56¼, k. 56½. Frankfort 6/w 35 15/16.

29 November.

Londen 2/m 11.85, k. 11.97½. Hamburg 2/m 35 5/16, k. 35 11/16.

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

Parijs, 28 November.

De prijzen der Fransche Fondsen waren ook heden weder zeer vast, en bleven weder eenigzins williger. In Spaansche Fondsen was heden veel handel, en, doordien de berigten uit Spanje gunstig zijn, had het lager merk van Londen van den 26 weder geenen invloed, en waren dezelve integendeel op nieuw merkelijk hooger; de Ardoins openden op 25⅜, ¾, en stegen, zonder reactie, tot 26¾, tot welken prijs dezelve gevraagd bleven. In de andere vreemde Fondsen weinig variatie. De Aandeelen der Spoorwegen zijn iets meer gevraagd.

Na de beurs: 3 pCt. 82.10.

Wisselk. Amst. 1/m 57; 3/m 57 9/16.

Antwerpen, 29 November.

De handelaars in Spaansche Fondsen hebben op nieuw moed gevat, en is de stemming onzer beurs, ten gevolge van den hoogeren koers van Parijs, geheel veranderd, en thans zeer willig. De prijs der Ardoins opende op 23½, steeg successief tot 24¼, ½, en bleef 24 5/16 g. ⅜ p.; de affaire was daarin hoogst belangrijk, en waren Premiën mede zeer gevraagd. In de andere Fondsen was geene variatie. De Londensche stoomboot is niet aangekomen.

Brussel, 29 November.

De hernieuwde rijzing der Ardoins van Parijs heeft alhier eenen zeer gunstigen invloed gehad; geopend op 23½, klom de prijs successief tot 23⅞, en bleef, met veel handel, 24 à ⅛. Premie 1/m 24⅜ d. 1. Belgische 5 pCt. 101; 4 pCt. 92½; 3 pCt. 70⅜.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Scheepstijdingen.

Aangaande het schip Carl, Kapt. J. H. Röttgers, van Riga naar Amsterdam, den 12 Julij de Sond gepasseerd, had men sedert niets vernomen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 29 Nov. O. Z. O. harde wind. — E. H. de Groot, Engelina, Leverpool. Geen postschuit gevaren.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

DELFZIJL 23 Nov. G. K. Kozeboom, de Onderneming, Emden n. Groningen. H. Housman, Josephine, Norden n. dito. J. W. Santjer, Cornelia, Bremen n. dito. R. W. de Jonge, de Vr. Albertina, dito n. dito. F. R. Boonstra, de Jonge Hendrik, dito n. Amsterdam. — 24 Nov. K. J. Heins, de Vr. Bouwina, Emden n. Groningen. K. M. Vellinga, de 2 Gezusters, Hamburg. J. A. Zandt, de Vriendschap, Rusterzijl n. Antwerpen. P. F. Nefors, la Giraffe, Dantzig n. Ostende, terug uit Zee, door tegenwind en gebroken anker. — 25 Nov. S. H. Siccama, Zeemanshoop, Oudsoen. H. H. Ottens, Josephine Marianne, Riga.

HELVOET 29 Nov. O. Z. O. — J. Banks, Ouse, Newhaven. D. Kennedij, Earl Bathurst, Londen.

BRIELLE 29 Nov. O. Z. O. — Niets.

MAASSLUIS 29 Nov. Z. O. — Niets.

BROUWERSHAVEN 28 Nov. E. S. van der Wijk, Annegina, Belfast n. Rotterdam. H. E. Boll, Jufvr. Stijntje, Leverpool n. Dordt.

TRIEST 12 Nov. Bashagen, Mathilda, Bremen.

ALICANTE 14 Nov. Sikkes, Dageraad, Amsterdam.

ROUEN 26 Nov. Maasdijk, Jonge Wilhelmina, Rotterdam, l. v. Calais.

HAVRE 27 Nov. Hunt, Zwitzerland, Charleston.

ANTWERPEN 29 Nov. Bonjer, Jeannette, Newport. (Op de Rivier): Schepers, Rembrand, Leverpool.

BREMERHAVEN 24 Nov. Borchers, Vr. Sophia, Amsterdam. Wieling, Bremen Packet, Baltimore. De Harde, Minerva, dito. Krull, Dorothea, Amst.

HAMBURG 26 Nov. Luths, Johanna Margaretha, Amsterdam.

UITGEZEILD.

TEXEL 29 Nov. J. de Jong, Eendragt, Londen.

DELFZIJL 23 Nov. H. J. Leeuw, Mejufvr. Heiltje, Oldersum. — 25 Nov. H. W. Huisman, de 4 Gebroeders, Groningen n. Grietzijl. E. J. Visser, de Vr. Luppina, Amsterdam n. Leer.

HELVOET 29 Nov. T. B. Teunissen, Prins Veldmaarschalk, Batavia; dezelve zit op het Pampus aan den grond. E. G. Pekelder, Catharina Jacoba, Surin. D. van der Valk, Maria Johanna, Messina. T. Sadler, Apollo, Hull.

BRIELLE 29 Nov. A. J. Mees, Minerva, Antwerpen.

MAASSLUIS 29 Nov. J. Maresquier, Juno, Nantes. H. P. Kuijt, Helena, Sunderland. J. Anderson, Restless, dito. T. Thompson, Thomas and Margareth, dito.

VLISSINGEN 26 Nov. A. Darby, Bruges (S), Antwerpen n. Hull.

HAVANA 17 Oct. Hintens, Jean Key, om nog een gedeelte der lading voor Antwerpen in te nemen.

BALTIMORE 31 Oct. (Zeilkl.): Allijn, Hermann, n. Amsterdam. — 2 Nov. Galt, Ulysses, n. dito.

KONSTANTINOPEL 22 Oct. ....., Waverley, Tangerock n. Antw.

HAVRE 26 Nov. Bacheley, Zelie, Antwerpen. Barbey, 2 Frères, dito.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM

NEW-YORK, F. G. Cameron, *Mason Barney*. 155 b. Piment, J. M. Giroldi en Zn.; 245 b. do, J. H. Dekker en Zn.; 50 b. Katoen, Pluygers en Hauck; 6 k. 4 vtj. Koopm, R. C. Burlage en Zn.; 100 vtj. Potasch, 243 f. Traan, 35 k. 6 vtj. Koopm., Order.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

Antwerpen, 29 November.

KOFFIJ. Naar St. Domingo is goede vraag; circa 700 balen van deze soort zijn tot 30 cs., en eenige partijtjes Brazil en Java tot diverse prijzen afgedaan.

HUIDEN. 300 stuks gezouten Montevideo, van Londen onlangs aangevoerd, zijn tot 27 cs. verkocht.

THEE. 70 kisten Boei zijn verzonden, en 20 kisten dito zijn tot diverse prijzen verkocht.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

Bordeaux, 24 November.

In de prijzen der *Tarwe* is geene verandering, en dezelve gaat alleen tot plaatselijke consumtie van de hand. De notering is fr. 22 à fr. 23 50. *Meel* fr. 21.50 à fr. 21.75. *Haver* fr. 7.50 à fr. 7.75. *Rogge* fr. 15.50 à fr. 16.

Middelburg, 28 November.

Heden was, even als de vorige week, de aanvoer van nieuwe *Tarwe* zeer aanzienlijk; de kooplust was, op de lager afkomende berigten uit Holland, zeer flaauw, zoodat, bij eene verlaging van 10 à 20 cs. per mud, dezelve niet geheel konde geplaatst worden; alleen ettelijke puike partijtjes werden door benoodigden daarvoor genomen, terwijl het meerendeel bij het afgaan der beurs onverkocht bleef, en men eene grootere daling moest inwilligen, wilde men verkoopen. Jarige *Tarwe* was weinig ter veil, doch voldoende voor de behoefte, en bleef daardoor prijshoudend. *Rogge* met weinig aanvoer; de prijzen bleven in één doen; zoo ook de beide soorten van *Garst*. Voer *Haver* vond minder genegen koopers. *Boekweit* was weinig voorhanden. Walchersche witte en bruine *Boonen*, waarvan het gewas voortdurend alles behalve aanbevelingwaardig opkomt, werden in de genoteerde prijzen, naar deugd, bij kleinigheden verkocht. *Paarden-* en *Duivenboonen* waren bijzonder gevraagd, doch weinig voorhanden. Walchersche groene *Erwten* in de puike gave soorten prijshoudend, doch mindere waren onbegeerd. In *Koolzaad* ging weinig om, daar de houders niet onder de hoogste notering wilden loslaten. *Olie* en *Koeken* zonder verandering.

Men noteert: *Tarwe*. Zeeuwsche. Puike jarige en tweejarige *f* 315 à *f* 345; gemeenere dito *f* 285 à 300; puike nieuwe (1839) *f* 292½ à 309; gemeenere dito *f* 270 à 285. Walchersche. Puike jarige en tweejarige *f* 330 à *f* 360; puike nieuwe (1839) *f* 309 à 322½; gemeenere dito *f* 285 à 300 *Rogge*. Jarige Zeeuwsche *f* 210 à 217½; nieuwe dito *f* 195 à 210; Bergsche en Bredasche *f* 187½ à 195. *Garst*. Nieuwe winter *f* 162 à 168; dito zomer *f* 156 à 159. *Haver*. Zeeuwsche brouw *f* 105 à 120; dito voer *f* 90 à 105. *Boekweit* Zeeuwsche en Vlaamsche *f* 180 à 186; Bergsche en Bredasche *f* 186 à 195. *Boonen*. Walchersche witte *f* 270 à 300; dito bruine *f* 285 à 315; dito *Paardenboonen* *f* 165 à 180. *Erwten*. Walchersche graauwe *f* 330 à 360; dito groene *f* 270 à 277½; dito witte *f* 204 à 255; Zeeuwsche graauwe *f* 240 à 300; dito groene *f* 225 à 255; dito witte *f* 210 à 225. *Koolzaad*. Nieuw Zeeuwsch en Vlaamsch *f* 276 à *f* 285; nieuw Walchersch *f* 277½ à 288; dito St. Jooslandsch *f* 285 à 292½. *Raapolie* *f* 35.50, *Lijnolie* *f* 33 per Ned. vat.

Kunsten en Wetenschappen.

De Almanak voor het Schoone en Goede voor 1840, te *Amsterdam*, bij G. J. A. Beijerinck, 180 bladz., met 5 Staalgravures, Vignet en Koker, *f* 1.80.

Terwijl van jaar tot jaar nieuwe almanakken uitkomen, waarvan sommigen met meer of minder geluk de prachtalmanakken van Duitschland, Frankrijk en Engeland pogen op zijde te streven, en anderen, uitgaande van ondernemingen zonder middelen en smaak, enkel berekend schijnen om medelijden op te wekken, is het een genoegen den vasten tred gade te slaan, met welken, te midden dier vruchtbare beweging, de uitgevers van onze nu twee oudste jaarboekjes van smaak hunnen weg vervolgen. De *Muzen-Almanak*, waarvan de uitgave voor 1840 nu ook in het licht is verschenen, is in zijnen aard nog dezelfde, dien hij bestemd werd te zijn, toen onze kunstkeurige Immerzeel het eerst op den vernuftigen inval kwam, jaarlijks eenen standmeter der Nederduitsche poëzij in het licht te geven. Het moet voor de Redactie, toen, weinig jaren geleden, de *Tesselschade* verscheen, en alles door de vereenigde kracht van rijm en onrijm dreigde tot zich te lokken, eene zware verzoeking zijn geweest, om insgelijks in den inhoud van den *Muzen-Almanak* eene verandering te bewerken, die, voor het oogenblik, behaaglijk scheen aan het publiek; doch dit is niet gebeurd, en daaraan heeft nu die Almanak te danken, dat hij, in deze eeuw van *concurrentie*, zonder *concurrent* is gebleven, en als *geïsoleerd* zijne geheel eigenaardig plaats in onze letterkunde nog onafhankelijk bekleedt. Wij betreuren zelfs eenigermate de verandering, die in het formaat heeft plaats gehad, waardoor wij nu hetzelfde belangrijke jaarwerk in tweederlei *dimensie* in onze boekenkast zien. De *Almanak voor het Schoone en Goede* is nog geheel onveranderd, wanneer men uitzondert de verbeteringen, die in plaatwerk, letterdruk en andere opzigten voortdurend plaats hebben; dit uitgesloten, vervolgt hij in nederigheid, maar ook met waardigheid zijnen eens bepaalden weg.

In zijnen sierlijken omslag ligt van dien altijd met kieschheid en smaak behandelden almanak de jaargang van 1840 weder voor ons. De bijdragen in proza zijn geleverd door E. van Ranlerode, A. L. G. Toussaint, Mr. C. P. E. Robidé van der Aa en O. G. Heldring. In het poetische gedeelte vinden wij dichtstukjes van W. H. Warnsinck Bz., J. W. Muller, J. Berman, B. Ph. de Kanter, S. J. van den Bergh, G. D. Boerlage, F. H. Greb, J. P. Heije, H. Vinkeles, G. ten Bruggencate, R. H. van Someren, G. T. N. Suringar, O. Dorbeck Tzn., L. J. A. Tollens, Hz., P. Moens, W. J. Hofdijk, G. A. C. W. Marquis de Thouars, C. M. A. Simon van der Aa; C. P. E. Robidé van der Aa, J. J. L. ten Kate, N. Beets, B. ter Haar, een onbekende, die zich T. noemt, en een drietal Fransche stukjes van den hoogst verdienstelijken Clavareau. Men zal het ons wel willen vergeven, wanneer wij omtrent het verdere van den inhoud en de vraag, of die Heeren alle gegeven hebben oorspronkelijk werk, den lezer naar het lieve boekje zelven verwijzen.

Men ontvangt in dezen jaargang vijf staalgravures, die allen zeer verdienstelijk zijn; doch waarvan wij die der heeren Tetar van Elven, Lang en Kaiser, de beste keuren. Zeer belangwekkend is het plaatje: Peter de Groote, vervaardigd naar de schilderij van den kunstschilder Portman, geplaatst in het huisje van den Czaar te Zaandam, bij gelegenheid, dat hetzelve door den grootvorst troonsopvolger van Rusland bezocht werd. Boven allen echter uitmuntend vinden wij de uitvoerige en keurige gravure Sooneck, van den als teekenaar en graveur even voortreffelijken Tétar van Elven; wij hebben evenwel lang werk gehad, eer wij het verband konden vinden tusschen de voorstelling van die oude burgt en het bijgevoegde dichtstukje van den heer Heije: « *Hoog arendsnest, dat hangende aan de rots*, enz. De vertaalde Elegie van ten Bruggencate was, dacht ons, bestemd geweest om dat plaatje te vergezellen, en niet dan bij vergissing kon er het versje van Heije zijn bij gekomen, hetwelk er blijkbaar geene betrekking toe had. Intusschen dáárboven stond ook met groote letters SOONECK, en zoo zochten wij in het versje naar de Burgt en op het plaatje naar het arendsnest, tot dat wij eindelijk begonnen in te zien, waar het haperde: de dichter is op den inval gekomen, om de burgt *Sooneck* aan te spreken, onder het beeld van een verlaten arendsnest, en de zaken en voorwerpen, die in het vers genoemd worden, moeten dus niet in eenen eigenlijken, maar in eenen figuurlijken zin worden verstaan: de *arenden* zijn de roofgierige slotbewoners, de *lammeren* zijn de bewoners van het dal, de *herder* is waarschijnlijk het geestelijk of wereldlijk opperhoofd dezer laatsten, enz.; hoewel er ook weder veel in het versje voorkomt, dat niet wel in eenen figuurlijken zin *kan* genomen worden, b. v.: de *leeuwrik*, het *maagdeken*, enz.; iets, hetwelk het gemakkelijk verstand van dit dichtstukje zeer in den weg staat.

Vraagt men ons, of wij alles in dezen Almanak fraai vinden? Wij antwoorden neen; onze aanmerking over het versje *Sooneck* bewijst dit, en daar wij gevoelen, dat het voor den lezer iets aangenaams, en voor sommigen zelfs iets nuttigs kan hebben, wanneer wij, door gegronde aanmerkingen, voor jeugdige letterkundigen de middelen pogen te vermeerderen, om zich tegen struikelen te beveiligen, zoo zullen wij ook hier weder blijk geven van onpartijdigheid, door het mededeelen eener rondborstige kritiek. Het reeds genoemde versje *Sooneck* schijnt in den eersten opslag met bijzondere zorg behandeld te zijn, en daar wij toch van hetzelve reeds gesproken hebben, weten wij niet beter te doen, dan een paar coupletten, juist van dat versje, tot de voorwerpen van onze beschouwing te kiezen; wij nemen dan de twee eersten:

Hoog arendsnest, dat, hangende aan de rots,
Op steile helling in de wolken zweeft!
Van waar de stilte, die uw rand omgeeft? —
Waar is 't gebroed, op neb en pluimen trotsch,
Dat op uw wand de forsche klaauwen staalde,
En 't woud ten schrik, klapwiekend nederdaalde?

Hun woest geschrei, dat de echo siddren deed,
En 't klatren van den blanken waterval
Verstommen (DEED?), als het klonk door berg en dal
Zweeg lang reeds voor der uilen scherpen kreet. —
Waar veil en muurbloem 't eenzaam nest omkransen
Zweeft er de leeuwrik in der zonne glansen.

Hoog arendsnest is dubbel fout. Het stuk is geschreven in *jamben*, en begint met eenen *spondaeus*. Wij veroordeelen niet, dat men tusschen de *jambische* voeten soms eenen *spondaeus* plaatse; maar dan moet die vrijheid eene *winst* zijn voor het vers: hier is zij een *verlies*, want, en dit is de tweede fout, HOOG *arendsnest* is een pleonasmus: een arendsnest is altijd *hoog*.

Hoog arendsnest, dat, hangende aan de rots,
Op steile helling in de wolken zweeft!

Het arendsnest is maar eene figuur; de dichter spreekt van en tot het roofslot. Dat slot is op eenen rotstop gebouwd, uit beginsel van vrees; de arenden of roovers poogden dáár zich veiligheid en straffeloosheid te verzekeren. Maar de twee dichtregelen voeren integendeel den arend voor de verbeelding, zoo als hij *in de wolken*, *tegen de steile helling eener rots*, *boven eenen afgrond*, zijn nest bouwt, *niet uit vrees*, *maar uit onberekenbaren moed;* zij boezemen derhalve *bewondering* in, terwijl zij *schrik en afkeer* moesten inboezemen. Die twee verzen werken derhalve geheel verkeerd, en wij begrijpen niet, hoe de dichter in dezen zoo geheel heeft kunnen mistasten. Het beeld moet een getrouwe spiegel zijn van de zaak; maar welke overeenkomst is er tusschen de *lafheid* eens roovers, die in het ongenaakbare veiligheid zoekt, en den *moed* eens adelaars, die boven den afgrond rustig sluimert en speelt.

Van waar de stilte, die uw' rand omgeeft? —

Van waar de stilte, die u omgeeft? — zou genoeg zijn. De bedoeling is: *Van waar de stilte rondom en in U?* Maar *uw rand omgeeft?* — de woorden *uw rand* zijn eenvoudige stoplappen om den regel te vullen. Of voorts een arendsnest eenen *rand* heeft, is ons onbekend; eene ridderburgt heeft er geenen.

Waar is 't gebroed op neb en pluimen trotsch?

Daar al de nadruk op het bijw. *wáár* gelegd moet worden, begint dit vers nu zelfs met eenen *trochaeus;* dit is, als men goed zal lezen, hier vooral hortend en hinderlijk, te meer, omdat ook in het derde vers de geheele nadruk op het woordje *wáár* moet worden gelegd. En waartoe hier dien *trochaeus?* — Waarom schreef de dichter niet: VERDWEEN *'t gebroed*, enz.

Waar is 't gebroed op neb en pluimen trotsch?

Het overdragtige houdt hier alweder geenen steek. Voor het eerst hooren wij, dat de arend, even als de paauw, trotsch is op zijne pluimen. Doch de arend maakt het nog erger: hij is bovendien ook trotsch op zijn neb of snavel. Doch gesteld eens, het ware zoo, hoe kan deze trotschheid op den roover worden overgedragen? de trotschheid op zijne pluimen? Misschien ja; indien men zijnen maliekolder of zijn harnas zijn pluimaadje mag noemen; maar de trotschheid op zijn neb of snavel? — Hadden de ridderlijke roovers dan ook snavels? In plaats van *neb*, had hier eene eigenschap of hoedanigheid genoemd moeten worden, die de arend en de roover beiden gemeens hadden: *kracht*, bijv.

Maar nog iets: *neb* is een bek, die zeer lang en spits is; de natuurlijke historie leert niet, dat de arend vroeger zulk een' langen spitsen bek gehad heeft, die hem ook weinig dienst zou kunnen doen.

Dat op uw wand de forsche klaauwen staalde —

Deze gezwollen regel heeft blijkbaar geen ander doel, dan om het couplet te vullen en te rijmen op den volgenden; want dat de roovers hunne vuistkracht zouden geoefend hebben tegen de muren van het kasteel, of dat de arenden hunne klaauwen op de wanden van hun, denkelijk uit takken bestaand, nest zouden slijpen, laat zich even moeijelijk verstaan.

En 't woud ten schrik klapwiekend nederdaalde?

Waarom juist *'t woud?* Daalden zij dan niet ook ten schrik der *velden* af? —

Hun woest geschrei, dat de echo siddren deed.

Het geschrei zelve moest dan *gesidderd* hebben; want de echo geeft het geluid met getrouwheid terug. En waarom *Hun* geschrei? *Zijn* woest geschrei moest er staan; de dichter spreekt van *'t gebroed.*

Hun woest geschrei, dat de echo siddren deed,
En 't klatren van den blanken waterval
Verstommen (*deed?*) als het klonk door berg en dal.

Dat *blanken* bij waterval zegt niets, en is weder een stoplap. Bijvoegelijke naamwoorden moeten, zegt Vondel te regt, pijlers zijn, die het gebouw versterken; — men moet ze maar niet zoo hier en daar, waar nog een gat is, instoppen. Anders zou het zijn geweest, wanneer de dichter, in tegenstelling met het « *woest* geschrei » de hoedanigheid van het « *klaatren* des watervals, door een bijv. n. w. had aangegeven.

Maar klateren is eigenlijk *ratelen*, en dat is *niet* het geluid van een waterval. Het woord is gekozen zonder behoorlijke kennis van de taal, even als het woord *neb* hierboven.

De geheele tusschenzin van den derden regel:

als 't klonk door berg en dal,

is weder niets anders dan een stoplap, en zoo zeer ongelukkig, dat men zelfs niet zien kan, waartoe hij behoort, maar nog vragen moet: *als* WAT *door berg en dal klonk? — het woest geschrei der roovers, of het klateren van den waterval?*

Als het geschrei der roovers klonk *moest* het wel klinken door gebergten en dalen, want anders dan gebergten en dalen zijn er in de omgevingen van *Sooneck* niet, en als derhalve het geschrei door gebergten en dalen niet klonk, dan klonk het in het geheel niet, en kon het ook het klateren van den waterval niet doen verstommen; de tusschenzin is dus geheel overbodig, en om te vullen en te rijmen maar ingevoegd.

Hun woest geschrei, enz.

Zweeg lang reeds voor der uilen scherpen kreet.

Dat zou wel de eerste maal zijn geweest, dat arenden door uilen uit hun nest zijn verdreven. Overdragtig gaat het ook al weder mank. Wij weten niet ergens gelezen te hebben, dat keizer Rudolph, die de roovers in 1282

verdelgde, zelf een uil is geweest, of, dat zijne soldaten uilen waren, of den naam er van gedragen hebben.

Bedriegen wij ons niet, dan heeft de dichter willen zeggen: *Han woest geschrei zweeg reeds voorlang; nu hoort men hier der uilen scherpen kreet;* maar als men dat bedoelt, en dat in dichtmaat zoo gezocht, gekunsteld, en gebrekkig uitdrukt, zou men dan niet beter doen met proza te schrijven, of zulk een dichtstuk maar ongedrukt te laten.

Eindelijk:

Waar veil en muurbloem 't eenzaam nest omkranzen
Zweeft er de leeuwrik in der zonne glansen.

Zoo als die twee verzen daar staan, zijn zij louter klinkklank, en schijnen mede geene andere bestemming te hebben, dan om het couplet maar weder vol te maken.

De bedoeling des dichters zal misschien geweest zijn, te zeggen: *de leeuwrik zweeft er in den glans der zon; veil en muurbloem omkranzen er zijn eenzaam nest;* maar hetgeen er staat is niet verstaanbaar.

De verzen herlezende, vraagt men billijk: waarom moet het nest juist *eenzaam* zijn, en waarom moeten juist *veil en muurbloem* dat nest *omkranzen*, als de leeuwrik er zweven zal? Want daarvan is er het zweven des vogels afhankelijk gemaakt. De bijvoeging *in der zonneglansen* is in allen gevalle weder enkel dáár om den maat en het rijm; — het zal toch wel niet de bedoeling zijn geweest, te zeggen, dat er eene bijzondere soort van leeuwrik zweeft, die enkel buiten komt als de zon schijnt, maar als de zon niet schijnt, als een schuw rentenier, stil in zijn nest blijft.

Maar als dan nu de leeuwrik aan dat arendsnest zijne woning hecht, en de hinde, zoo als in het volgende couplet gezegd wordt, aan den voet van dat arendsnest *rustig komt spelen*, dan blijkt daaruit, dat dit arendsnest toch zoo ontzettend gevaarlijk niet hangen moet; maar als dat zoo is, wat zijn dan de twee eerste verzen van dit dichtstuk anders dan .... bombast?

Een dusdanig overzigt van het geheele dichtstukje, behoorlijk uitgewerkt, zou een klein boekdeel vullen; doch wij stappen er af, in de hoop voor pas beginnenden in de beoefening der moeijelijke dichtkunst een nuttig werk gedaan te hebben; zij kunnen er uit zien, dat de innerlijke waarde der verzen zeer dikwijls van hun uiterlijk voorkomen verschilt, en dat men zijne modellen kiezende met voorzigtigheid, ook in deze kunst onthouden moet, dat niet alles wat blinkt, goud is.

Dat overigens onze kritiek den anders zoo bekwamen jeugdigen dichter van *Sooneck* niet ontmoedigen zal, daarvan zijn wij verzekerd. Er is ook geene reden toe. Bij vlijtige kunstoefening en toetsing voortaan van zijne poëtische voortbrengselen aan zijn eigen zoo scherp critiesch oordeel, zal, ongetwijfeld, ook de heer Heije onder de dichters van rang later eene plaats kunnen verwerven; aan goeden aanleg daartoe ontbreekt het den fijnen denker geenszins: het eenigste, wat hem ontbreekt, is oefening, die, echter méér tijd vordert, dan hij er mogelijk aan wijden kan.

Wij zijn onwillekeurig zoo breedvoerig geworden, dat wij met leedwezen zien ons nu te moeten bekorten.

Had de verzamelaar voor de beste stukken prijzen uitgeloofd, hij zou dien voor de bijdragen in proza, naar ons gevoelen, moeten toewijzen aan het treffend verhaal: *Een Vader* van A. L. G. Toussaint. Met de dichtstukken zouden wij meer verlegen zijn. Welke uitmuntende vertalingen van Vinkeles, Ten Bruggecate, L. J. A. Tollens Hz. en Ter Haar. Schitterend van eenvoudige naïviteit is *de Kracht der Liefde*, naar het Hoogduitsch, door T.; en diep treffend door ware, warme, kinderlijke godsvrucht is het: *Ik denk aan u*, naar AGNEZ FRANZ, door G. T. N. Suringar. — En dan de oorspronkelijke stukken! — Inderdaad, wij zouden verlegen staan, behalve ten aanzien van den altijd werkzamen bij de Nederlandsche letterkunde hoogst verdienstelijken Auguste Clavareau, aan wien wij eenen dubbelen prijs zouden toewijzen voor de vertaling van Borgers lierzang: *aan den Rijn*, en ook voor die van het welgeslaagde bijschrift op Portmans schilderij van Peter den Groeten.

Wij leggen de pen neder, den kundigen verzamelaar en ervaren uitgever met dezen zoo uitnemend geslaagden jaargang geluk wenschende. De gevestigde roem en bijzondere goedkoopheid van het lieve boekje verzekeren het van zelve eenen ruimen aftrek; ware het anders, wij bevelen het dan in de aandacht van ieder, die een aangenaam geschenk wenscht te maken, en verlegen staat met de keus.

Advertentien.

(4524) **R. VAN ZOELEN,**

MAKELAAR,

zal, op *Maandag* den 16den *December* 1839,
des Avonds na *Vijf* Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*,
ten overstaan van den Notaris Mr. P. LIJNDRAJER,

VERKOOPEN:

De alleraangenaamst gelegen en van ouds gerenomeerde HERBERG, genaamd *MALTHA*, met derzelver spatieuse, extra goed gesituëerde en van Steen gebouwde HUIZINGE, roijale Overdekte KOLFBAAN, met deszelfs aangetimmerde Kamers, zeer bevalligen TUIN, waarin onderscheiden Getimmerten, als: Loodsen tot Berging, Salonnen, Volière, Priëlen, vaste Tuintafels, Banken, enz.; — Alles staande en gelegen bij elkander, (op Eigen Grond), aan dezer Stads Buiten-Singel, tusschen de Leidsche- en Weteringpoorten, in Buiten-Wijk 2, geteekend Verponding-Nommer 93. Nader bij Billetten omschreven.

De Bewijzen van Eigendom en de Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den Verkoopdag des voormiddags voor een ieder ter lezing liggen, ten Kantore van den Notaris Mr. P. LIJNDRAJER JR., op de Keizersgracht, bij de Leliegracht, N°. 448.

(4525) C. SMIT, A. B. ZUUBE en H. C. SMIT CZN.,

MAKELAARS,

Zullen, op *Maandag* den 23sten *December* 1839,
des Avonds na 5 Ure, in het voormalig *O. Z. Heeren-Logement*,

VERKOOPEN:

N°. 1. *Twee* WINKELHUIZEN en ERVEN, (in een van welke eene *Broodbakkerij* is), op den Zeedijk, tegen over de Wijde Kapelsteeg, N°. 143.

N°. 2. Een WINKELHUIS en ERVE, in de Warmoesstraat bij den Vijgendam, N°. 1638.

N°. 3. Een WINKELHUIS en ERVE, op den Zeedijk, tusschen de Mollen- en Boomstegen, N°. 523. En

N°. 4. *De helft* in een WINKELHUIS en ERVE, in de Gravenstraat, N°. 2871.

Breeder bij Billetten omschreven. De Bewijzen van eigendom en de Veilconditiën zijn vier dagen bevorens te zien, van N°. 1 ten Kantore van den Notaris B. TIDEMAN, en van N°. 2, 3 en 4 ten Kantore van den Notaris B. BLOMMAN Jz.

(4526) Het COMMISSIE-KANTOOR IN EFFECTEN
EN
MAGAZIJN IN MANUFACTUREN
van M. A. POLAK & THORS,
is *VERPLAATST* naar de BLOEMMARKT, N°. 252, in het Huis genaamd: *de Arion*.

M. A. POLAK & THORS.

(4527) HEEREN DEELHEBBERS in de *MACHINALE VLAS-SPINNERIJ* te *Apeldoorn* worden mits dezen uitgenoodigd tot het bijwonen eener *Algemeene Vergadering*, door Heeren Commissarissen vastgesteld op den 2 December 1839, ten 6½ Ure, in den *Garnalen Doelen* op den Singel te *Amsterdam*.

De Directeur, voor de Maatschappij voornoemd,
H. M. E. COHEN VAN BAREN.

(4528) Aan het MAGAZIJN van
G. OPPENHEIM JR.,
is ontvangen:
Eene allerfraaiste Sortering
DER
nieuwst uitgekomen Voorwerpen van smaak;
Waaronder vele bijzonder geschikt tot ST. NICOLAAS-GESCHENKEN.
Het Magazijn zal voorloopig tot 10 Ure des Avonds geopend blijven.

(4529) De Ondergeteekende, in dit Land bekend reeds sedert *Drie-en-Twintig Jaren*, in het artikel van MUZIJK-INSTRUMENTEN, en SNAREN voor Instrumenten, ontvangt en verkoopt in het groot, en ontvangt de artikelen uit de eerste Fabrijken van *Italië* en *Frankrijk*, zoo wel als van zijne Fabrijk; tot matigen prijs.

CH. J. BRUANT,
Schapenplein, N°. 3.

(4530) ***Berigt aan de Dames.***
SHAWLS, ZIJDEN STOFFEN, EN NIEUWIGHEDEN.

A. PEPPÉ, vertegenwoordiger van onderscheidene Fabrijken, heeft de eer aan de *Dames* te berigten, dat hij is uitgepakt in *het Wapen van Bern*, op het *Spui*, met een schoon Assortiment NIEUWIGHEDEN, Lange en Vierkante SHAWLS, *Lyonsche* ZIJDEN STOFFEN, MOUSSELINE DE LAINE, gewerkt en gedrukt, LAHONINE en REMOISIENNE, nieuwe STOFFEN voor het Saizoen, en andere *Artikelen de Fantaisie.*

Alles tot Vaste Prijzen.

(4531) **Magazijn van Geborduurde Goederen.**
Uitgepakt in ***HET WAPEN VAN BERN.***

De Fabrijkant J. A. DÖRIG, van APPENZELL, in *Zwitserland*, heeft de Eer het geachte Publiek te berigten, alhier gearriveerd te zijn met een groot en uitmuntend assortiment prachtig geborduurde Mode-Goederen, als: Pellerines, Kragen, Manchetten, Chemisetten en Zakdoeken; gefestonneerde Strooken, geborduurde Dames- en Kinder-Kleedjes en Boezelaars, supra fijne effen en geborduurde Neteldoek Meubel Gordijnen met randen, enz., enz., te veel om te melden. — Dit rijke en in deszelfs soort eenig bestaande Magazijn durft de Eigenaar met vertrouwen aan de aandacht van het Publiek aanbevelen, terwijl het fraaije werk en de beste qualiteit der Goederen hem in staat stellen, om in alle opzigten zijne geëerde Begunstigers te kunnen voldoen.

NB. In bovengemeld Magazijn is op heden eene fraaije Partij nieuwe modieuse geborduurde GOEDEREN ontvangen.

(4532) **ST. NICOLAAS.**
In het VERKOOPHUIS op den *Vijgendam*,
en in het ENGELSCH MAGAZIJN, op den *Nieuwendijk*,
N°. 228.

Behalve hunnen gewonen, goed gesorteerden voorraad, hebben deze twee Huizen de volgende, voor *St. Nicolaas-Geschenken* zeer geschikte, VOORWERPEN ontvangen:

Necessaires, Soufflets, Boîtes à Ouvrage, Thee- en Tabakskistjes, Schrijfétuis, Ouwelen- en Lakdoosjes, Maudjes, Ombredoozen, etc., in Schildpad Palissander, geëmailleerd Glas en in Carton, alles zeer net en smaakvol bewerkt.

Weener Toilet-Pendules, Pendules à Tableaux, Waterstoven, Nieuwe Speldekussens, Veilleuses, Pronkkoppen, Flacons, Presentglazen, Snuifdoozen, Sigaarkokers, Sigaarpijpjes, Portecigares, Portefeuilles, Zilveren en Nieuw-Zilveren Patent-Potlooden, Beurzen, Beursgarnitures, Broches, Oorbellen, Kettingen, Ferronières, Kapspelden, Hemdknoopjes, Tooneelkijkers, Lorgnons, Huispetten, Cravatten, etc., etc.

Lava-Artikelen.

Victoria Bloempotten, Tabakspotten, Serviezen en Filtreer-kannen.

Alle soorten van fijne Parfumeriën.

Geestige KINDERSPELEN, als: Woordenspel met letters en steentjes, Woordenspel met théatrale figuren, draaijende Domino's met figuren, Biribis, Maisonnettes, Surprises, Harmonica's, etc., etc., etc.

Prijsvermindering van Nieuwzilver.

Het is met genoegen, dat het (4533)
VERKOOPHUIS op den Vijgendam, en het
ENGELSCHE MAGAZIJN, op den Nieuwendijk, N° 228,

hunne geëerde Begunstigers berigten, dat, ten gevolge van aanzienlijke nieuwe toezendingen, de Prijzen der verschillende Voorwerpen van dit zoo bruikbaar en schoon METAAL, op de hieronder aangegeven Merken, verminderd zijn:

EETLEPELS, Hollandsch fatsoen.	pr. stuk 45 c.	pr. Doz.	*f* 5.—.
VORKEN, do. do.	» 45 »	»	» 5.—.
EETLEPELS, Engelsch fatsoen.	» 45 »	»	» 5.—.
VORKEN, do. do.	» 45 »	»	» 5.—.
THEELEPELS, Hollandsch fatsoen	» 20 »	»	» 2.25.
Do. Engelsch fatsoen	» 17½ »	»	» 2.—.
Kleine LEPELS voor Liqueurglaasjes.	» 17½ »	»	» 2.—.
TERRINE-LEPELS			» 3.—.
VISCHMESSEN, fraai bewerkte			» 3.25 en *f* 5.
SAUSLEPELS.			» 0.80.
BOTERMESSEN.			» 0.80.
SUIKERSTROOIJERS.			» 0 85.
THEESCHEPJES			» 0.30 en 40 c.
PATENT-POTLOODEN, nieuwe modellen.		van	» 0.50 tot 125

(4534) Met betrekking tot de Advertentie in den *Avondbode* van den 28 October ll., maakt de
DIRECTIE DER DOORLOOPENDE TENTOONSTELLING VAN SCHILDERIJEN
bekend, dat de
Aflevering van Stukken,
die op dezelve geplaatst zullen worden, nog dagelijks kan geschieden, tot en met den 5 December e. k.; zullende de OPENING DER TENTOONSTELLING weinige dagen daarna plaats hebben.

(4535) **Het Wetboek van Strafvordering,**
als 5de en 6de Deel van de
GESCHIEDENIS EN BEGINSELEN DER NEDERLANDSCHE
WETBOEKEN,
door
MR J. C. VOORDUIN,
ligt ter perse, en zal ten spoedigste aan HH. Inteekenaren verzonden worden door ROBERT NATAN, Academie-Boekhandelaar te *Utrecht*.

(4536) J. C. KORS, Boekhandelaar in de Oude Hoogstraat, N°. 28, te *Amsterdam*, geeft uit, en heeft bij zijne Correspondenten verkrijgbaar gesteld:

Honderd en Één
HOLLANDSCHE
VERHALEN EN ROMANCEN
van den Kantoorklerk.

EERSTE DEEL, groot 8°., in karton, met Titel en Vignet op Staal gegraveerd. *Keurige Uitgave.* Prijs *f* 3.60.

Een onpartijdig beoordeelaar zegt van dit Werk:

« Dit boek bevat uiterst stoute scheppingen, en vloeit over van poëzij, zonder eene enkele rijmklank te bevatten. Alles in hetzelve is grootsch en verheven. De ernst en majesteit van deszelfs trotschen stijl zijn weêrgaloos, en in Holland ongekend. De schrijver, een oorspronkelijk genie, is geen kweekeling van eenige school. Hij is kweekeling van zich zelven, en staat alleen in het gebied der letterkunde. »

« Het is alzoo, dat dit boek elken letterminnaar met volle ruimte kan worden aanbevolen. »

Het werk wordt *niet* in commissie verzonden, maar moet *voor rekening* ontboden worden. Hetzelve is te bekomen, behalve bij den Uitgever, te *Haarlem* bij VAN LOGHEM, te *Leiden* bij HAZENBERG & C°., te *'s Gravenhage* bij BAKHUIJZEN, te *Rotterdam* bij VAN BAALEN, te *Dordrecht* bij VAN HOUTRIJVE & BREDIUS, te *Utrecht* bij VAN TERVEEN & ZOON, te *Arnhem* bij NIJHOFF, te *Leeuwarden* bij L. SCHIERBEEK, en te *Groningen* bij R. J. SCHIERBEEK JR.

(4437) **MAGAZIJN**
van Schilder-, Teeken-, Schrijf- en Kantoor behoef
VAN
H. J. van Wisselingh,
Kalverstraat, te AMSTERDAM.

Schilderijen, Teekeningen, zwarte en gekleurde Platen, Vergulde, weelen en Houten Schilderij-Lijsten, in fraaije Houtsoorten, ronde, en vierkante Miniatuur-Lijsten.

Verwen in water fijn gewreven en gezuiverd. Olieverw in blazen, Mini verw, Porceleinverwen, Dekverwen, Honigverwen, Engelsche en Fr Waterverwen. — Oost-Indische Inkt, Sepia de Rome, Teeken Pastelverwen, Engelsche, Fransche en Duitsche Doozen met Mathem Instrumenten, Passers, Trekpennen, Graadboogen, Ackermans Potlo Broockmans Potlooden, ordinaire Engelsche Potlooden, Engelsche S potlooden, Fransche Potlooden, Conté Potlooden, Weener Potlooden, zersche Potlooden, Roodaard in hout, wit Krijt in hout, Hout-kool in zwart Krijt in hout, Gom-Elastiek in hout, Fransch, Duitsch en liaansch zwart en rood Teekenkrijt, Doezelaars, Teekenkokers, Te Portcie lles, Linialen en Driehoeken, Teekenborden, Teekenhaken en kenpen en, Hollandsch Teekenpapier, in 3 qualiteiten, Engelsch Te papier, 2 qualiteiten, Engelsch Demy en geheel Torchon Teeken Engelsch gekleurd Teekenpapier, Fransch en Hollandsch gekleurd Te papier, Engelsch Bristol of Ivoorpapier, Rijstpapier, Glaspapier, Doo papier en Vegitalpapier, Hollandsch, Engelsch en Fransch Opzet Schets- en Teekenboeken met different papier, Ivoorplaatjes voor Minia Gouden, Zilveren en Bronsschelpen, Porseleinen Verfpotjes, Penseelen, kwasten, Lyonsche en Parijsche Kwasten, Madderkwasten, Vernis en Oriëntaalkwasten, Schilderkisten, Schilder-Ezels, Schilder- en Pe stokken, Paletten, Tempermessen, Wrijfglazen en Loopers, Tinctuur Schilderdoek, Paneelen, Milboards en Spieramen, Vernissen, Oliën en Mondlijm, Cartonnages, Bloemen en Albums, Teekeningen, Visite en Speelkaarten, Engelsche, Fransche en Duitsche Albums, Zak feuilles, Nota-Boekjes, Bal- en Visiteboekjes, Schrijf-Cassettes, Ink en Fournitures de Bureaux, Inkt, Zand, Sandarac, Lak, Ouwelen, en Postpapier en Schrijfboeken, Zwaan-, Kraai- en Stalenpennen, houders en Pennemessen, Potlood-Punters, Vouwbeenen en Cachett

(4538) De Boekhandelaar J. F. SCHLEIJER, te *Am dam*, geeft heden uit, en heeft alom verzonden:

I. Vrije Gedachten over de Christelijke Openbaring, in twee Bri in gr. 8vo. . . . . *f*

II. R. D'AMADOR, (Hoogleeraar te *Montpellier*), De ontleedku Ziektekunde, hare strekking en grenzen, en de algemeene in dien zij op de Geneeskunde uitgeoefend heeft. Uitgegeven do VAN DER BREGGEN Cz., Med. Doct. en Hoogleeraar te *Amste* In gr. 8vo. . . . . *f*

III. J. DE VRIES, De Bloem van *Antwerpen*, of de *Nederlanden* den Hertog VAN ALVA. Een oorspronkelijk geschiedkundig Ver 2 deelen compleet, in gr. 8vo, met gegr. Titel en Vignet. *f*

IV. Leçons de prose Française, extraites des meilleurs auteurs des derniers siècles. Pour servir de traductions aux élèves de la pr classe. . . . . *f*

Nog is bij bovengemelden in den loop des jaars verschenen:

V. C. E. VAN KOETSVELD, (Predikant te *Schoonhoven*), Het der Godvruchtigen, ons ten voorbeelde bewaard in de Boek Ouden Verbonds; 1ste deel, in gr. 8vo, met gegraveerden Tit Vignet. . . . . *f*

VI. E. T. VAN BEUSEKOM, III November, Ida. In gr. 8vo, graveerden Titel en Vignet. . . . . *f*

Schouwburgen, Concerte

EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Maandag den 2 December 1839. *Eene derde Voorstelling van:* OT OF DE MOOR VAN VENETIE, Zangspel, in drie Bedrijven, naar het duitsch, door den Heer *J. F. Majofski*; Muzijk van *Rossini*; en de Heer *Julius Miller* de rol van *Othello* zal vervullen. Gevolgd EEN DIVERTISSEMENT, gemonteerd door den Balletmeester *A. F. van Humme*, en waarin door de eerste Sujetten zal worden gedans

Ten half zeven Ure op het Tooneel.

THÉATRE FRANCAIS,

Sous la direction de Mr. BAUDCT.
(N°. 27 l'Abonnement.)

Mardi 3 Decembre 1839. La deuxième réprésentation de; R Vaudeville Historique, en 3 Actes. Suivie de: LE CHÂLET, Opéra Com en 1 Acte. Musique d'*Adam*.

On commencera à 6 heures précises.

En attendant: La reprise de LA JUIVE.

A l'Etude: LUCIE DE LAMMERMOOR, Grand Opéra en 4 Actes *Donizetti.*

GRAND CONCERT D'ADIEU,

Mercredi 4 Decembre 1839, donné par Mad. DULCKEN, Pianis S. M. la Reine d'Angleterre.

Première Partie.

1. Ouverture à grand Orchestre (*Guillaume Tell*), de *Rossini.*
2. Duo de *Mercadante*, chanté par Mad. *Fink-Lohr* et Mr. *Belm*
3. Dernier grand Orchestre, de *Mendelssohn* (executé pour la pre fois à Amsterdam), executé par Mad. *Dulcken.*
4. La Ballade *le Moine*, de *Meyerbeer*, chantée par Mr. *Belmont*
5. Fantaisie, pour le Cor Chromatique, composée et exécutée par *Mayer*, premier Cor de S. A. le Duc de Nassau.
6. Variations Brillantes, sur un Air de *Bellini*, arrangées par *Kalk brenner* et exécutées par Mad. *Dulcken.*

Deuxième Partie.

7. Ouverture, de *C. M. von Weber.*
8. Grand air, de *Rossini*, chanté par Mad. *Fink-Lohr.*
9. Notturno de *Doehler*, et Andante de *Thalberg* (nouveau), exécu par Mad. *Dulcken.*
10. Fantaisie, pour le Cor, composée et exécutée par Mr. *Mayer.*
11. *La Nonne Mourante*, Musique de *A. Garret*, et *La Retraite*, Ro mance, de Mlle. *Puget*, chantées par Mad. *Fink-Lohr.*
12. Fantaisie et Variations pour le Piano (solo), de *Herz*, executées p Mad. *Dulcken.*

On commencera à 7 heures précises.

Prix des Places. Premier Rang *f* 3. — Parterre *f* 2. — Deuxi Rang *f* 1.50 — Troisième Rang *f* 1. —

On pourra se procurer des Billets chez Mrs. THEUNE et Co., Marchands de Musique, Kalverstraat, et le 3 et 4 Decembre au Bureau de locatio du Théâtre Français.

***Salon des Variétés*, in de Nes.**

Maandag den 2 December 1839. BLAISE EN BABET, Zangspel, in t Bedrijven. Na hetzelve: DE JAGER, DE HUSAAR en HET OESTERMEISJE, Vaudeville, in één Bedrijf.

De Entree is 75 Cents per Persoon, welke in vertering zal worden genomen.

Aanvang ten 7½ Ure. JH. DUPORT.

GROOT FRASCATI.

Zondag den 1 December 1839. Buitengewoon Groote SOIRÉE MUSI CALE, *Vocaal* en *Instrumentaal*, KOOREN uit *Het Feest der Nederlan ders*, van *G. A. Broekhuijzen Jr.*, KOOR uit de Opera *Die Bergknappen* van *A. Berlijn*, *op Verzoek:* KOOR uit de Opera *Oberon* en KOOR uit de Opera *Der Vampyr*, *Pavlona*, GALOP van *O. Präger*, enz., volgens Programma.

Aanvang ten 7½ Ure.

TE AMSTERDAM, BIJ C. C. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR,

GEDRUKT BIJ A. ZWEESAARDT